

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
4 fl. po pošti.

Št. 2.

15. februarja 1859.

VIII. tečaj.

Postne pridige. 19. 2. 1859.

I. Pridiga za nedeljo Septuagesimo. (Napuh.)

(„Zgubljeni sin“; govoril L. D. v K.)

„Nek oče je imel dva sina, in mlajši mu je rekel: Oče! daj mi moje dote del, kteri mi gre!“ Luk. 15, 11.

V v o d.

Nikoli ne bo pravi kristjan, ki si prizadeva po duhu božje postave svoje življenje ravnati, in kteremu je zveličanje bližnjega količkaj pri sercu, bolj žalosten, kakor zdaj ob pustnem času; zakaj on vidi, kako da ravno ob tem času posvetni otroci veliko grešijo, hudicu veselje napravljajo, sebe pa v pekel pogubljenja pahajo. Grenke so obilne solze, ki jih naša skerbna mati, sveta cerkev zavoljo tolikšne pogube svojih otrok preliva; veliko je njeno prizadevanje, da bi jih na pravem potu proti nebesom obvarovala. Od današnje nedelje noter do velikenoči se vun in vun zavija v plavo (modro) farbo, ki pomenja post in pokoro, vse vesele pesmi in molitve med tem časom molcé, da bi se le njeni otroci bolj zvesto pripravljali za čas resnične pokore, sv. posta, ki se sleherno leto k časti Jezusovega britkega terpljenja in njegove grenke smerti obhaja. Tudi jaz sem si zvesto sklenil, po duhu sv. matere v tem času vas pogubljenja varovati, in k pokori klicati. Da bote pa besede revnega hlapca ložej zastopili, slišane nauke ohranili, bojo pridige za vse nedelje od danes do vesele velikonočne nedelje iz prilike od zgubljenega sina vzete. Tri nedelje pred sv. postom bom govoril na kratkem od hudobij, zavoljo kterih da se nar. več ljudi zdaj pogubi. Vidil bo v zgubljenem sinu marskteri sam sebe, pa se bo potlej v svetem

postu lahko od njega učil, kaj da ima storiti, ako hoče v resnici odpušcanje svojih grehov zadobiti. Jezus Kristus, Odrešenik sveta, ki si nebesa zapustil, na svet prišel, ne zato, da bi ga sodil, ampak da bi ga zveličal, ti božji pastir, ki zgubljene ovčice tako skerbno iščeš, da bi jih na pot zveličanja pripeljal nazaj, usmiljeni Samarjan, ki si poln usmiljenja in ljubezni, da bi duše, ki so smertno ranjene, ozdravil, ti božji prijatelj grešnikov, ki nisi zato prišel, da bi pravične iskal, ampak da bi bolnike ozdravil, in grešnike pod bandero zveličanja klical, — oh oziraj se s očesom svoje gnade na zgubljenega sinu, — na pregrešno ljudstvo; usmili se njegovih zmot in neumnost, nikar ga ne sodi po njegovih hudobijah! Če zavoljo pregreh rajtengo tirjaš, o Gospod! kdo bo obstal? ali pri tebi je usmiljenje in pri tebi je odpušcanje. Odpri našim slepcem oči, da vidijo in spoznajo svoje neumnosti, odpri gluhim ušesa, da slišijo glas tvojega vabljenja; omeči, omeči terdovratne grešne serca, da se resnično spokoré in k tebi nazaj vernejo, k tebi, ki so te lahkomisljeno zapustili, k tebi, ktereга te zdaj spet iščejo; o privolji, privolji, da te najdejo!

Razlaga.

Nek oče je imel, tako nam pripoveduje Jezus pri sv. Lukežu v 15. poglavju, dva sina, staršega in mlajšega. Starejši je priden bil, ga rad ubogal, lepo živel, se pametno obnašal in tako očetovo skerb in ljubezen lepo povračeval. Mlajši pa se je domačega kruha prenajedel, očetovega opominovanja in njegovih nauk poslušati naveličal, ter mu v svoji prevzetnosti reče: Oče! dajte mi moje dote del, ki mi gre, jaz ne morem biti več pri vas, in si hočem po svetu kakšne boljše sreče poiskati. Tako prevzetno govorjenje in pregrešno zadržanje je očeta silno razžalilo. Ni se oče mogel gorkih solz zderžati, ter začne svojega sina prav prijazno zavračevati: Saj se ti nobena krivica ne godi! ostani doma, glej kako fletno da je, ko tako v miru in pokoju med seboj živimo. Ti si še malo poskusil, in ne veš, kako se človeku godi, ko ga začnejo pluje vrata po herbtu tepsti? Če sem se ti jaz kaj zameril, ali te tvoj brat kaj razžalil, pa povej, saj se morebiti še lahko popravi? Ali prevzetni sin to svoje tišči, in si nič dopovedati ne da. Ko oče vidi, da na nobeno vižo pri njem nič ne opravi, se vsede, zrajta koliko premoženja da ima, in koliko

da bi znalo na vsakega priti, ter ga na dvoje razdeli. Svojeglavni sin je bil zadovoljen, da se je po njegovi termi izšlo. Pospravi vse, kar je njegovega, skupej; napolni svojo torbo, in misli sam pri sebi, da mu zdaj nikoli več kaj manjkati ali kaj spodleteti ne more. Kakor da bi mu doma nič za živeti ne bilo, se iz doma v ptuje kraje spravlja. Spravi vse svoje in se poda na pot; sam večni Bog ve kam. Žalostno je bilo zdaj v ptuji deželi življenje njegovo. Razuzdano je živel in svoje prihodke zapravljal, kakor da bi ga bil satan sam namesto sebe najel, in obilno plačeval, ako mu kaj prida duš v pekел pripravi.

Le na kratkem so popisane tukaj zmote in nevarnosti, pregrehe in hudobije zgubljenega sina, vendar že vsak v tem popisovanju lahko zagleda tiste tri kače, od katerih že prerok Izaija pove, da je zavoljo njih pekел zmiraj odpert in brez števila duš, ki se od njih strupa oskrunijo, požre; poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja so njih imena. — Dajte mi oče del moje dote, ki mi gre, oh prevzetno govorjenje otroka in sina proti svojemu skerbnemu, ljubeznivemu očetu! Ali pa ni leta sin špegel ali ogledalo, v katerem se tolikanj ljudi sedajnih časov ogleduje, in veliko dopadanja nad seboj in svojim grešnim obnašanjem kažejo? Le poslušajte, kako da se je kaj v hiši godilo, v kateri temu revežu ni hotlo več dopasti. Ob svojem času in redu se vse stori, sv. vera in strah božji sta doma, če oče le pogleda, že vsak ve, kaj da ima storiti. Zjutraj kdaj ustati je ura skoz in skoz odločena, postopanja in lenobe oče ne morejo gledati, ne terpeti. Zlati pregovor so svojim večkrat povedali: Glej da v redu vse storiš, dosti truda menj terpiš. Kakor hitro so vsi ustali, in skupaj bili, je vsako jutro njih prvo delo sv. molitev. Vselej so brumni oče prvi med družino pokleknili, povzdignili roke in jutrajno molitev pobožno opravili. Ponižno vsi veliki in mali, stari in mladi na kolenih klečé, kakor z enim glasom se božja čast razlega po hiši in nebeškemu Očetu hvala daje, da jih je po noči pod perutami svojega varstva milostljivo ohranil, in en dan še doživeti pustil, katerega hočejo le njemu v čast, sebi pa v zveličanje obracati. Po molitvi je kosilo, in potem se urno sleherni na svoje delo poda. Le priden bodi, Boga se boj, — veselje serčno bo s teboj, — eden drugemu serčnosti in veselja do dela dajejo; lenobo, ki je sovražnik vse pobožnosti in bratovske zastopnosti, se vsa

hiša varje in ogiblje. Očetovo oko hoče vse viditi, kaj da se dela, njegovo uho slišati, kar se govori, in ne godilo bi se mu dobro, ki bi ga vidili, da kateri le pohajkova in ljubi dan z lenobo zapravlja; ali ko bi slišali, da kdo zmed družine kaj klafa in druge pohušuje. Le kaj pametnega ali svetega so njih pogovori, in vse dela se v božjem imenu pričenjajo, pogosto, posebno pa zvečer Bogu v čast darujejo. Sme se reči, da je to hiša božja, iz ktere vun in vun Bogu prijetni darovi do božjega trona puhté, in domačim gnade in usmiljenja nazaj nosijo. K južini se prijazno vsi skupaj spravijo. Le veselje je viditi sivega očeta, kako da se ljubeznivo pogovarja z njimi. Vselej pred jedjo se Bog prosi, da bi jim milostljivo požegnal, pa tudi po jedi zahvali, da jih je nasitil; saj še neumni pticek svoj kljunček proti nebesom povzdigne, ki kapljico vode požre, ter nebeškega Očeta za njo zahvali. Tudi potrebnega počitka in nedolžnega veselja se v ti hiši ne manjka, vendar pa brumno oko starega očeta skerbno ogleduje da se kaj nerodnega ali pregrešnega vmes ne doprinaša. Sami otroci tudi pravega veselja nimajo, ako nimajo svojega prijaznega očeta pri sebi. Veseli so svojega življenja, pridni pri delu, goreči pri molitvi, božji žegen se nad nje rosi, ljubi mir je med njimi doma, ki njih srečo dan na dan povišuje. Solnce za božjo gnado že gre, mrak s svojimi perutami zemljo pokriva, po majhni večerji se spet zadovoljno na svojih kolenih klečé moli: Gospod! ostani pri nas, mračiti se hoče, in dan se je že nagnil! Začni vse z Bogom, z njim končaj; — življenje bo že tukaj raj! Le priden bodi, Boga se boj, — veselje serčno bo s teboj! Oh, kaj drugega in boljšega si hoče človek želeči še tukaj na svetu?

Le en sam otrok je svojeglaven sin pri hiši, ki mu tako božje življenje noče dopasti. Že zjutraj se mu prezgodaj ustaje. Se ve, vso noč se potepa, in zjutraj, ko drugi zadovoljni ustajajo, se on kakor ponočna ptica še le v gnezdo spravi. Do molitve nima nobenega veselja, ker pravi, da mu hude misli in skušnjave miru in pokoja ne dajo. Delati mu je težavno, in čemu se cel dan toliko truditi, saj starec zadosti premoženja ima, bom že delal, ko bom sam gospodar. Drugim pokoren biti in se po njih povelju obračati, vse ob pravem času in redu storiti, od tega nič slišati ne more. Čemu bom že zmiraj v cerkvi tičal, in večkrat k spovedi hodil, saj se še enkrat komaj pripravim in kaj imam

o lastni časi!

povedati? Kaj imajo že drugi tolikanj z menoj opraviti, saj sem dosti star, da vem, kaj je prav in kaj ni prav; naj vsak za se skerbi, saj bo tudi vsak za se rajtengo dajal.

Obernite, kristjani moji! obnašanje in prevzetno zaderžanje tega spačenega otroka, ki se od drugih brumne hiše tako močno loči, na sedajne okoliščine in zgodbe, in vidili in prepričali se bote, da je popačeni, hudobni sin živa podoba prevzetnih, neubogljivih otrok, semtertje celih hiš, ja clo sosesk. Jaz zavoljo ranjenega serca nemorem pripovedovati, kako da je ta ali uni temu zgubljenemu sinu v napuhu in prevzetnosti ves podoben in njemu enak, ampak polagama poprašam, kje ima človek, on revna stvar, kaj vzroka se napihovati in ošabno se nositi? Ali bi smel zavoljo svojega bogastva morebiti prevzetni biti? Ali vse bogastvo, ki ga imamo, ni v naših, ampak v božjih rokah. Danes ga imamo, jutri ga znajo že drugi uživati; pa če ga tudi do zadnjega zdihleja ohranimo, in bi se nam nikoli nobena nesreča ne primerila, saj na smertni postelji ono vendar nič drugega ne pomaga, kakor da bolnik prav težko umira. Namesti da bi se lepo za smert pripravljaj, si mora pa zavoljo svojih otrok glavo beliti, ter za svoje dediče skerbeti, ki se po njegovi smerti še le prav peklenško kregajo, prepirajo, sovražijo in pravde napravljajo. In kaj pa še pred božjim sodnikom? Revni Lacar je bil po smerti v Abrahamovo naročje vzet, evangelijski bogatin pa je bil pahnjen v pekel. — Morebiti bi se smel zavoljo svoje čedne postave in telesne lepote nad druge kaj povzdigovati? Pa zunajna lepota brez znotrajne pred Bogom nič ne velja. Samo zavoljo zunajne lepote še ni nihče v nebesa prišel, grozno veliko jih pa je pogubljenih. In koliko časa tudi ona terpi? Danes je človek lepo rudeč, jutri pa pride morebiti kaka bolezen nad njega, in precej je zelen, bled in prepaden. Kaj da je človeška lepota, se bote nar ložej prepričali, če človeško truplo na smertni postelji, na parah, na britofu pogledate, ali malo premišlujete. Pogledjte mertvaške kosti, ki se včasih zunaj na britofu prekopljujejo, bile so morebiti kakega fletnega mladenčca, ali zale deklice, ali vsa njih lepota je zginila, in še toliko se spoznati ne more, ali so bile kosti kakega možkega ali kake ženske. — Tudi zavoljo večje modrosti in zastopnosti bi se ne smel nikoli nad druge povzdigovati, zato ker je nima sam od sebe, ampak od Boga. Kaj imaš

o človek! da bi ne bil prejel, ako si pa vse od Boga prejel, zakaj se bahaš, kakor da bi ne bil prejel? — Pa če zmiraj tako naprej pojde, da slehern le na tolikanj derži, kakor se sploh pri nas in deleč okoli nas vidi in sliši, da slehern le posvoji pameti dela, druge pa, posebno svoje naprejpostavljene zaničuje, in se jim posmehuje, oh kam pridemo? —

Napuh je bil in je še tisti veliki studenc, iz kterega nič drugega, kakor strup in pogubljenje ne izvira; je tisto košato drevo pod kterega senco samo smert in večno gorje počiva. Zavoljo napuha in njegove sestre prevzetnosti je bilo 1000 in 1000 angeljev iz sv. nebesih pahnjenih, in v pekel obsojenih. Zavoljo prevzetnosti so morali naši prvi starši iz sv. raja v žalostni kraj, kjer so si morali v trudu in potu vsakdanji kruh služiti, in le s velikim prizadevanjem si nebeški paradiž zopet kupiti. Vse hudo, vse britkosti in težave, kterih se toliko v ti solzni dolini nad nas zmiraj usiplje, izvirajo iz studenca, ki se nikdar ne posuši, ampak še le zmiraj bolj se razširuje, svoj strup deleč okoli sebe razljava, in pogosto ne umori le samo tistega, ki iz njega radovoljno pogubljenje pije, ampak pobije in pomori jih še več drugih okoli sebe. Ena sama prevzetna, napuha polna, gerdim hudobijam udana ženska koliko strašno veliko hudega ona ne napravi? Koliko jih s svojim strupenim duhom oskruni; koliko jih satanu v njegove kremplje popaha, da jih nikoli več ne spusti! Koliko slabega govorjenja, koliko pohujšanja pride od nje? Na kratkem od prevzetnega človeka se sme reči, da le zato živi, da ljudi pohujšuje, zapeljuje, da duše pobija in pogubljuje, ki jih je Jezus za svojo kerv moral tako drago odkupovati.

Sliši se, da tenke ušesa razžalim, ko eno ali drugo hudobijo, pregreho v podobi gerde pošasti živo popisujem, zato bom pa svoj glas spreobernal, in vam prav mirno v neki osebi pokazal, kako da je prevzetnost za vsakega silno škodljiva. — Živel je svoje dni blizo kloštra ali samostana v neki pusti samoti puščavnik več let že pobožno in sveto, da je slovel daleč okoli. Prigodilo se je, da ta puščavnik nevarno zboli. Predenj bi umerl, je želel še sv. popotnico prejeti. Prosi samega opata, da bi s sv. rešnjim telesom k njemu prišel, da bi ga spovedal, in z drugimi zakramenti previdil. Namesto mežnarja ali cerkovnika je vzel opat nekega brata, ki mu je Bog to posebno gnado bil dal, da je

vidil, kam da je človek po smerti obsojen. Ko tako skoz gojzd s sv. rešnjim telesom gresta, zasliši zvonček nek tolovaj, ki je v gojzdu prebival, kradel, pobijal, kjer je kaj vidil in dobil. Od deleč se jima zdaj bližuje, in sv. rešno Telo pobožno spremljuje noter do bajtice, kjer je bolni puščavnik prebival, ter je tam čakal pred pragom, noter iti se pa ni vrednega mislil. Debele solze ga od zunaj oblivajo, in prav milo se enkrat razjoka: Oh ko bi bil jaz tak, kakor si ti! Sam sebe vesel mu tudi puščavnik odgovori: Ja, v resnici si prav želiš, da bi tak bil, kakoršen sem jaz, in pri teh besedah je kar umerl. Zdaj pa začne brat, ki je opata spremljeval, milo jokati, brez da bi vzrok bil povedal, zakaj da joka? Nazaj gredé jih tolovaj zmiraj od deleč spremlja je, na tihem čez svoje grehe in hudobije joka, ter prav serčno Boga prosi, da bi se ga usmilil, in gnado prave grevenge in resničnega spreobrnjenja podelil. Terdno si je poslednjič še naprej vzel, da hoče pred opatom dolgo spoved storiti, nič več ne grešiti, in čas svojega življenja še resnično, ostro pokoro delati. Kar serce si vzame, začne leteti, da bi opata dotekel, in mu svoje serčne želje odkril, kar mu spodleti, pade, in pri ti priči mertev obleži. Opat in njegov tovarš, ko nazaj pogledata, vidita, kaj da se je zgodilo, in tovarš se začne prav veselo smejati, in se iz serca veseliti. Še le potlej, ko enkrat v samostan domu prideta, ga opat resnobno popraša, zakaj da se je pri smerti puščavnika tako milo jokal, zdaj pri tolovajevi se pa tako serčno smejal, ker je morebiti ravno zato bil tako naglo poskočil, da bi nju bil obropal in pobil? Zato sem pri smerti puščavnika milo jokal, ker je bil zavoljo svojega prevzetnega odgovora, ki ga je bil tolovaju dal, za vselej pogubljen, tolovaj pa je ves zgrevan za nama šel, zavoljo svojih grehov milo jokal, in si je bil terdno sklenil svoje življenje poboljšati in čas svojega življenja ostro pokoro delati, in vidil sem pri smerti, kako da je truma angeljev mu naproti prišla, in njegova dušo med petjem in muziko v nebesa spremila, ker njegovo žalost čez storjene grehe je bila tako velika, da ga je vseh grehov očistila. Ali vidite in spoznate, kaj da prevzetnost zna, koliko pa ponižnost in serčna žalost pred Bogom velja. Kakor červ zdernje, v katerem se pase, pokonča, da za nič ni, tako pokvari in konča prevzetnost vso pobožnost in njene dobre dela, kakor hitro da se nje dotakne, n vmes spravi. Še tako lepe popolnamosti nič pred Bogom cene

in vrednosti nimajo, ako jim ponižnosti, ki je podpora vseh drugih čednost, manjkuje. Časa mi obilno pomanjkuje, da bi vam zglede od colnarja in farizeja, ki sta šla v tempelj molit, od ponižnega Mardoheja, od ošabnega Senaheriba in Nabohodonosorja in prevzetne Izabele, bolj živo popisoval in vam natanko pravil, kako da jih je božja pravičnost poprijela, in neusmiljeno krotila; zdaj vam še to rečem, da, če se marsikteri tudi tako močno zna pohlinjiti, da ga ljudje časté, in za ponižnega imajo, daravno je prevzetnega serca, in ošabnega zaderžanja, bo gotovo šema njegove hinavšine pred ali poznej iz spred njegovega obraza padla, in njegove baharije bojo drugim v smeh in zaničevanje služile; zakaj res je in ostane: Napuh in prevzetnost je pred Bogom in ljudmi gnusoba in ostudnost!

S k l e p.

Kristjani moji! dragi poslušavci! nikar ne pite iz kelha prevzetnosti, ki ga satan zmiraj okoli nosi, in vam ponuja, da bi iz njega serkali večno pogubljenje. Nikar naj vas posvetne norčije in njegovo veselje ne oslepi, čas našega življenja bo kmalo, kmalo pretekkel, in kakor bi trenil bomo na pragu večnosti že stali. Spomnite se večkrat, da ste se pri svetem kerstu odpovedali vsemu napuhu in njegovemu djanju, in da ste le potlej, ko ste se hudiču in njegovemu napuhu že bili odpovedali, bili otroci božji postali, in gnada zveličanja vam je bila podeljena. Nikar ne pozabite, kako da pravični Bog prevzetnost sovraži, in ostro kaznuje. Nihče, naj bo še tako bogat in premožen, še tako zalega obraza ali postave, še tako prebrisane glave in prevglajenega, modrega zaderžanja, naj se nad druge nikar ne povzdiguje. Bog ne dela med ljudmi nobenega razločka, le kdor sam sebe zdaj ponižuje, bo enkrat povišan. Svojo revnost, svoj nič hočemo živo spoznati, in se pred Gospodom svojim poniževati. Nikoli ne bomo iz spomina spustili, da je vse, kar smo in imamo, le božja dobrotá, da nam je Bog le za malo časa vse to posodil, pa bo skoraj hotel rajtengo od vsega imeti. Ponižno hočemo vse pred stol njegove milosti položiti. Pogosto si hočemo domisliti, da smo tukaj le revni popotniki za malo časa, in da nič ni posvetnega, da bi smeli reči, da je naše.

Domisliti si hočemo, kako da je prevzetnost velika neumnost, ki se le na časno, nečimerno, minljivo opira; nikoli ne bomo pozabili, kako da prevzetnost človeka časno in večno nesrečnega dela, zato se hočemo le poniževati pred svojim Gospodom, da se bojo nad nami spolnovale Jezusove obljube: „Kdor sam sebe ponižuje, bo povišan.“ Ako bomo v resnici ponižnega serca, bomo v nebeškem veličastvu visoko povišani. Amen.

Pridiga za nedeljo Seksagesimo. 31. 7. 69

(Posvetno je goljufno.)

„In oče razdeli doto med svoja dva sina, in mlajši vzame svoj del, ter gre v tujo deželo.“ Luk, 15, 12.

V v o d.

Znano je bilo neubogljivemu sinu lepo premoženje, ki ga je skerbni oče imel; trudil se je bil in si prizadeval, Bog mu je dal sreče in žegna, nabral si je bil precej dnarja in blaga. Poželelo je zapravljivega sina po njem, le tako rade so se mu oči obračale proti tistemu kraju, kjer je lepi zaklad pod ključavnico zapert počival. Veliko nagnenje do kupčeka je zmiraj rastlo, in večje prihajalo. — Oh, ko bi imel vendar jaz že svoj del, zdaj, ko sem še mlad, zdrav in vesel, da bi vendar vsaj malo od posvetnega veselja užival, ki se mi tako obilno v prijetni podobi ponuja. Posvetno serce ga je gnalo, da molčati nič več ne more. Daj mi, nad svojim očetom zareži, del moje dote, ki mi gre! In komaj mu je bil dobro podeljen, ga že v svoj želni cilj in konec obračati začne; nektre ure še, in ni ga bilo nikjer več viditi v očetovi deželi. Pač srečno zdaj njegovo življenje! Dnarja ima, in dnar mu vse da! Posvetnega blaga in veselega življenja, časti in visoke vrednosti službe, modrosti in učenosti, složnosti in prijetnosti, si ž njim lahko kupi in napravi. To je podoba poželenja oči! Vidili smo danes teden napuh življenja pri njem, in neznano nesrečo, kam da on človeka zapelje, gledali bomo danes poželenje oči, to je preveliko neizmerno poželenje in hrepenenje po posvetnih, časnih

rečeh. Vidili bomo, kako da ono človeka slabo plačuje na zadnje, in kako da je sleherni neumen, ki se v nje zateleba, večnih pa v nemar pušča.

Predramite se, odprite svoje oči, da bote v svetlobi vidili, kako nečimern in zapeljiv da je svet; in ložej od zemlje proti nebesom obračali svoje oči, kjer nas pravi večni zakladi pripravljeni pričakujejo; le zvesto se pripravite.

Razlaga.

Senjalo se mi je, tako pripoveduje nek star, moder mož, da sem bil v imenitnem, mogočnem mestu. Ko na sredi prostornega scenjišča stojim, se okoli sebe oziram, in lepe visoke hiše ogledujem, kar vidim človeka, ki silno veliko pisem nese, in naglo naprej leti. Poprašam ga le: Kam tako hitro? Na moje vprašanje me debelo pogleda, ter pravi: Pač prav, da si me poprašal, ker bil sem tako zamišljen, da sam nisem vedel, kam da imam iti? Zato se hočem vrniti, in bolj natanko, zvesto spraševati, kam in komu lete pisma slišijo? Še za tim revežem gledam, in ga v sercu milujem, kar pridirja mladenec s konjem, ki je močno obložen. Mladeneč me bistro pogleda, in jaz ga poprašam, zakaj da je konja tako močno in težko obložil? Verjemi mi, mi odgovori, da le zato, da bi mogel bolj hitro dirjati, in hitrej priti. Komaj mi ta spred oči pride, se že pripelje težek voz majhnih otrok. Voznik je bil slep, in ker clo nič vidil ni, je tako vozil, da so otroci iz voza cepali, si roke, noge in druge ude lomili, ter na ves glas vpili in milo jokali. Nejevoljno poprašam, ali nemajo morebiti v vsem mestu kakega drugega vozača? In povedano mi je bilo, da so prav nalaš tega najeli, ker jim nar več veselja in kratkega časa napraviti zna. Komaj so ti odšli, kar pripelje revno babše silno velikega, močnega moža na drobni niti, da bi ga izdala njegovim sovražnikom, ki komaj že na njega čakajo, da bi ga skoraj v pest dobili in naglo umorili. Revež se mi smili in stopim k njemu, ter ga poprašam, zakaj vendar te slabe niti ne preterga, in ne zbeži? Ali jokaje mi odgovori, da mu tega storiti mogoče ni, da so take vervi za nje vse prehude. — Med drugim sem moral viditi, kako da so nasipi okoli tega mesta clo za nič, da ga vsak sovražnik

brez vsega truda lahko premaga. Na moje vprašanje, zakaj da mesta vendar bolj trdno in močno ne ograde, sem zvedel, da se meščani preveliko stroškov bojé, in povedano mi je bilo, da ima to mesto še čez 100 svetovavcov, ki pa med seboj vsi eno postavo imajo, da, kar nar mlajši zmed njih reče in zapove, to velja, in nihče se mu ustaviti ne sme. Zavoljo takih in tolikih neumnost ves nejevoljen grem v neko gostivnico, da bi se malo pokrepčal, in te muhe, kar vse nerodnega sem vidil, iz svoje glave spravil. Spet se ne morem prečuditi, ko vidim, kako da natakárji in natakarcé nosijo bogate, židane oblačila, gospodar in gospodinja pa prav v slabih in revnih capah oblečena semtertje hodita. Kar me je pa v ti hiši še nar bolj zgrabilo in v jezo pripravilo, je bilo to, da je natakár sod, v katerem je nar bolj žlahtno vino shranjeno bilo, odperl, in vino po tleh teči pustil. Nisem se mogel zderžati, da sem takega tepca ostro pokregal; zakaj da božji dar lahkomisljeno zapravlja, in svojemu gospodarju tolikšno škodo dela. On pa se mi debelo posmehuje. Sklenil sem iz tako nevarnega mesta bežati, kar mi bo mogoče. Ko v predmestje pritečem, zagledam dva človeka, ki dolgo dilo neseta, in se med seboj prepirata, kateri da bo pred v hišo šel. Ko pred vrata prideta, noter nista mogla, ker po nobeni viži nista hotla eden drugemu henjati, vsak je hotel prvi noter iti. Grem nekatere stopinje naprej, ter vidim prav slabo malarijo, vso z rudečimi farbami napackano. Zvedel sem, da stanuje tudi malar sam v ti hiši, ki pa nič po postavah in praviilih ne dela, ampak le po volji ljudstva, kar je tudi pričujoče malarije. Komaj sem jo pripihal na polje, kar zagledam na velikem travniku množico ljudi, ki so pšice v solnce metali, da bi se bili nad njim zmaščevali, ker so rekli, da je preveč vroče, in preveliko sušo napravlja, toda pšice so večdel ravno tistim, ki so jih na kviško proti solncu metali, jim na glavo nazaj padale, in jih smertno ranile.

Dolgo sem svoje sanje premišljeval, kaj da bi znale v sebi imeti, pa vse moje prizadevanje in tuhtanje je bilo zastoj. V ti radovednosti spet terdo zaspim, in se ravno v tistem mestu znajdem. Bilo mi je silno težko pri sercu, ker sem želel, da bi nikoli več ne imel kaj ž njim opraviti, kar

zagledam mladenča v belih oblačilih stati pred seboj, ki me zavoljo moje žalosti ljubeznivo poprašuje. Začnem mu vse natanko razlagati, kakšne in kolikšne neumnosti in nerodnosti da sem malo popred v tem mestu vidil, in da se bojim, da bi počasi vsi prebivavci tega mesta noreti ne jeli. Mladeneč me zdaj prav prijazno pogleda, ter pravi: Prijatelj! kar si v spanju vidil, so bile le sanje, kar pa čuječ stuhtati nisi mogel, ti pa jaz povem. Človek, ki si ga vidil, da je toliko pisem nesel, je podoba tistih kristjanov, ki so v posvetne reči tako zamišljeni in zamaknjeni, da na dušo in Boga, na smert in večnost skoraj popolnoma pozabijo. Oni se malokdaj, ali pa nikoli ne poprašajo: Človek! odkod si? Zakaj in čemu te je Bog na ta svet postavil? Kaj bo, ko na smertno posteljo prideš; ko bo treba pred božjega sodnika stopiti, in od vsega svojega življenja rajtengo dajati? — Mladeneč, ki je težko obloženega konja jezdil, je podoben tistim kristjanom, ki lahkomišljeno tje v en dan živijo, greh na greh nakladajo, ter sami sebe s tem goljfivo zapeljujejo, ker mislijo, da si doprinašaje sladnosti in strasti življenje kaj polajšajo, pa se le z dušo in telesom v peklenski brezni pogreznemo. Iz peklenške žerjavce bojo taki neumnosti svoje oči proti nebesom obračali, svojo neumnost mlo objokovali; ali takrat jokati in zdihovati je vse prepozno, ako se zdaj iz svoje hudobne poti ne vernejo, na pot brumnosti, svetosti in resnične pokore ne stopijo: „Brez ljubezni in brez straha, — brez poštenja, brez pravice, — v černo noč prešerno maha; lačen greha, žeja krivice, — bližnemu kali življenje, — sebi kuje pogubljenje.“ Otroci, ki jih je slepi mož vozil, in so iz voza tako pogosto cepali, tiste pomenjajo, ki se dajo in pusté drugim hudobnežem zapeljati. Sami svoji duši nevarne rane napravljajo, njih ranjena duša se jim nič ne smili, ali se pa še te hude bolezni clo veselé, ter se ji hudobno posmehujejo. Goljat, ki ga je revna babna na tanjki niti okoli vlačila, da bi ga njegovim sovražnikom bila izdala, pomenja tiste ljudi, ki se v svojih krivicah in hudobijah postarajo, ktere gerda navada neznane hudobije doprinašati tako zvezane ima, da mislijo, da jim mogoče ni, se iz teh verig kdaj rešiti. V svojem navadnem, posvetnem duhu se starajo, visoke leta jih od omotičnega posvetnega veselja

zavračujejo poželjivost pa le dalje ž njimi živi, in ž njimi umerje. Njih zunajno se je vse spremenilo, in upati bi bilo, da bi se imeli kaj premagovati in zatajevati; ali zmiraj še tli v njih sercu poprejšna sladnost do sveta, poprejšna poželjivost, poprejšne strastno serce tolče v starem polomljenem truplu; reve pravijo, da se jim tih pošast očistiti, ter jih zapustiti mogoče ni. — Ljudje, ki si jih v gostivnici vidil, so živa podoba tistih posvetnjakov, ki le za svoje telo skerbé, dušo pa lakote konec jemati pusté; ki le od tega govoriti vedó, kaj da radi jedó, kaj jim bolj tekne; ki se čez dan le opotavljajo in semtertje pohajkovajo, in na zvečer skoraj clo nič pokazati nimajo, kaj da so storili. Natarar, kteremu, kakor si sam spoznal, da mu pameti primanjkuje, pomeni tiste lenuhe, ki zlati in dragi čas s praznimi pogovori, ali clo s pregrešnim opravljanjem in obrekovanjem zapravljajo, ki se vsemu opominovanju in svarjenju, ki ga od svojih spovednikov ali drugih prijatlov in naprejpostavljenih dobivajo, hudobno posmehujejo. Da boš pa tudi vedel, kaj da tisti pomenijo, ki si jih zunaj mesta vidil, tako poslušaj. Tista dva, ki sta dilo nosila, in zavoljo prepira v hišo nista mogla, pomenita častilakomnike, ki se raj pustijo nebeškega kraljestva ločiti, kakor da bi od svoje časti le količkaj hotli odstopiti. Malar, ki po postavah in pravilih ni delal, ampak le, kakor je ljudem dopadlo, kaže tiste posvetnjake, ki se nočejo po Jezusovih naukih, po svoji vesti, po resnicah sv. vere ravnati, ampak živijo le po svoji poželjivosti, po mislih spačenih ljudi, ki se bolj bojé in sramujejo ljudem zameriti se, kakor pa Bogu. Zato so pa njih dela pred Bogom in njegovim angeljem gnjusobe. Tistim, ki so svoje pšice v solnce metali, so enaki preklinovavci, ki se v svoji prevzetnosti s preklinovanjem in bogakletstvom zoper Boga in svetnike vzdigujejo, ker jim ni dano, da bi v vseh rečeh po svoji živinski poželjivosti svojemu mesu in hudobni, spačeni volji stregli. Mislijo si ti reveži, sam Bog ve, kako da se skažejo pred svetom, ali vse pšice, to je gerde, preklinovavske besede na njih glavo nazaj letijo, ter jih za večno pogubljenje strašno ranijo.

Ohrani si lete sanje, in njih pomen dobro pomni, da se ne boš po svetu ravnal, da ne boš potlej tudi s svetom za-

lostno konec jemal. In mladenč je zginil! Kristjani, moji poslušavci! če si jaz to priliko živo pred oči postavim, vidim, da je le sedajni svet, to je slabo zadržanje ljudi v nji popisano. Golovo je to tudi živo vsak iz med nas spoznal. In ko bi jaz neumnost tistih ljudi, ki se le za svet in njegovo veselje poganjajo živo pokazati mogel, kako srečen bi bil! Mislite si ribiča, ki pri kraju vode stoji, in ribe s ternjikom lovi. Veselo in srečno ribe do ternjika poskakujejo, ker mislijo, da bi jesti dobile, ki jo jim ternjik ponuja, ko pa riba ravno dobro za ternjik zgrabi, in kar je iskala zavžiti hoče, jo ribič iz vode potegne, na suho verže, in v kratkem času je po ribi. Glejte! ravno tako dela svet s svojimi služabniki; takrat, ko ravno nar bolj uživati, nar večje veselje imeti mislijo, jih zgrabijo britkosti in težave, in drugega jim od tega ne ostane, kakor jok in zdihovanje, škripanje z zobmi in večno pogubljenje. Zato bratje moji! drage sestre! nektore nauke vam hočem danes za popotnico podeliti, globoko si jih utisnite, in nikoli jih nikar ne pozabite:

a) Človek! eno samo dušo imaš, če to zgubiš in umoriš, kje boš drugo iskal? Vsa posvetna modrost in učenost, še tako visoka čast in imenitna služba, premoženje in bogastvo celega sveta, veselje in kratkočasi njegovi so nečimernost in teža serca, ako ti ne služijo v to, da bi Bogu zaslužen čast in hvalo dajal, svojo edino, drago, neumerjoko dušo pa zveličal. Kaj človeku pomaga, ako si cel svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?

b) Človek! le enkrat ti je umreti. Kakšna pa bo tvoja smert? Kakoršno je zdaj tvoje življenje! Kar si človek seje, to bo tudi žell!

c) Le ena sama minuta bo enkrat tvoje zveličanje razsodila. Kakoršno je zdaj tvoje življenje, takšna bo minuta tvoje smerti; kakoršna bo pa smert, takšna bo sodba; kakoršna sodba, takšna cela, neizmerna, neskončna večnost tvoja.

d) Le enega sodnika imaš. Jezus, za ktereга zdaj pogosto nič ne maraš in njegovega opominovanja in svarjenja ne poslušáš, ter ga tolikokrat križáš, terpljenje in smert lahkomišljeno ponavljaš. Ali kakšno usmiljenje, kakšno ljubezen ti bo on

zamogel skazati, ker ti zdaj ž njim nobenega usmiljenja, nobene ljubezni nimaš do njega?

e) Ene same nebesa so, ako te zgubiš in zapraviš, je vse, za vselej, na večno zgubljeno in zapravljeno.

f) Le ena sama večnost je, ona bo večno srečna ali večno nesrečna. Morebiti si že na pragu lete večnosti? Večnost, ti imenitna beseda, strašna misel! Kristjan! reci pogosto sam pri sebi, za večnost sem vstvarjen, vstvarjen, morebiti že z eno nogo v večnosti stojim? Kakšna koli bo moja večnost? Leto vprašanje je sv. Terezijo obvarovalo, da se med razuzdane tovaršije ni spustila, in od hudobnega sveta zapejlana ni bila. Ta misel je 1000 in 1000 oči odperla, da so goljlivost in nečimernost vsega posvetnega živo spoznali, da so svetu in njegovemu veselju slovo dali, svoje premoženje in bogastvo med uboge razdelili, se složnemu, prijetnemu veselju za vselej odpovedali, ozko stezo, ki derži v srečno večnost, nastopili, ter v ostri pokori stanovitno po nji hodili. Ta pogostna misel je napolnovala puščave z minihi, samostane z brumnimi mladenči in pobožnimi devicami, mater katoliško cerkev z zvestimi božjimi služabniki, sv. nebesa s svetniki. O srečna večnost! kliče sv. Franc Zalezi, blagor mu, ki po tebi zdihuje, po tebi roke steguje, vse posvetno pa zaničuje, z nogami tepta. Res, nečimernost je vse, kar nam v srečno večnost nič ne pomaga. Kar je kaplja proti morju, kar zderanje proti vsemu pesku in prahu, to so leta našega življenja proti večnosti. „Ko bi, pravi sv. Krizostom, po 100, 200, 1000 let v golem veselju in sami sreči preživeli, bi bile vse te leta našega življenja komaj kratke prijetne sanje enega trenutka proti večnosti.“ O posvetni otroci! ki si dolgega življenja želite, in po njem hrepenite, nikar ne pozabite, da ga tukaj na zemlji, v ti solzni dolini, zastonj iščete. Dolgo življenje je le tam v večnosti, ki nikdar, nikoli nehalo ne bo. Svet preide, in vse njegovo poželenje, kdor pa stori voljo božjo, ostane vekomaj. Amen.

Pridiga za nedeljo Kvinkvagesimo.

(Nečistost je gerda.)

„Sin se spusti v daljno deželo, in zapravi vse v svoje premoženje.“ Luk. 15, 13.

V v o d.

Veliko je pridig dandanašni po naših krajih, ali sadu je le malo, malo viditi pri poslušavcih. Nekteri božjo besedo še radi poslušajo, pa je v svoj prid ne obračajo, po nji ne živé. Enaki so človeku, ki se v ogledalu ogleduje, ali preč gredé pozabi, kakšen da je. Drugi od pridigarjev ne tirjajo trdnega podučjenja, ampak veselih kratkih časov. Oni so podobni tistim Izraelcom, ki so k svojim prerokom vpili: „Nikar nam tega ne pravite, kar je prav in res, ampak pripovedujte nam to, kar nam dopada.“ Še tretji so in tih je po širokem svetu nar več, ki božje besede poslušati nočejo. To so tisti, ki je nar bolj potrebujejo. Lahko bi človek s prerokom Izaijem jokal: „Cel dan sem svoje roke k ljudstvu stegoval, ki po poti pogubljenja hodi, in po svojih mislih živi.“ Od tod tudi pride, da se iz tega sv. kraja marsikaj oznanuje in pove, ki bolj zadeva tiste, ki se zmiraj ali pa raj po takih krajih v cerkvi potikajo, da bi jih božja beseda le manj doletela. In ali mar smemo pridigarji od takih reči molčati? Nikdar ne! Božja beseda se mora oznanovati, naj jo kdo posluša ali ne, da se ljudje sodni dan zgovarjati ne bojo mogli. In če tudi tako deleč pride, da bi nas božjih namestnikov živi človek poslušati ne hotel, bi morali pa neumne mertve reči vabiti, da one naj Boga hvalijo in časté: „Hvalite Gospoda hribi in goré, hvalite Gospoda ve zeliša na zemlji! hvalite ga vi ptički iz podnebja, hvalite ga vse živali na polju.“ Ravno smo že napuh življenja in poželenja oči nad zgubljenim sinom premišljevali, in z žalostjo vidili, kako se hudobni sin prevzetno zoper svojega očeta vzdiguje, in od njega del svoje dote tirja. Vse si oče prizadeva, da bi sina od neumnosti, za katero tišči, da bi mu goljivost sveta in njegovega veselja živo pred oči postavil; ali staremu očetu se je godilo, kakor se pridigarjem pogosto godi. Ko se opominja,

svari, se še posluša, ali stori in živi se pa, kakor in kar svet hoče. Ko oče vidi, da pri sinu nič ne opravi, mu dovolji, kar od njega tirja. Hitro spravi zdaj sin skupaj, kar je njegovega, gre veselo po poti; vriska, prepeva po travnikih, po polju, išče veselja in kratkočasa med družnjo in tovaršijo, ga najde, ali zapravi tudi kmalo doto in premoženje; zapravi, kar je več vredno, kakor si človek le misliti zamore, zapravi nedolžnost serca; ker živel je, pravi sv. pismo, razujzdano. Sin, oh nesrečni sin! To je tedaj konec tvoje prijetne pesmi, ki je po tvojih ušesih tako glasno šumela? Nesrečnež, kje je tvoja nedolžnost? Lepo čist še si bil, ko si iz očetove hiše šel, in v kakšnih ostudnih mlakah te vidim, da se zdaj valjaš! O svet, svet! ki se zdaj v teh dneh v svojem veselju potopuješ, kako žalostno je moje serce, če pomislim, koliko kristjanov da se v tem času zavoljo tvojega goljufnega veselja pogubi, in v sedajnih treh dneh, kaj se bo godilo? Gospod! odvzemi mi strašno misel, in podeli mi pomoči od neke ostudne pregrehe govoriti, ki tako obilno kraljuje med nami; pripravite se!

Razlaga.

Vidim pisano kačo med rožicami ležati, otroke male in velike z nevarno kačo igrati. Veliko mladih in starih okoli pisane kače stoji, vse ji streže, jo hvali, in si dopovedati ne da, da bi kača strupena bila, da bi komu kaj hudega storila. Ali malo pogledjte, kaj se po svetu godi? Veselega serca si ljudje s kačo kratek čas delajo, pa ne vejo, da ona vsakega na skrivnem nevarno pika, katerikoli se je dotakne. Veseli za njo letajo, ali žalostni jo zapuščajo. Tam po žalostnem potu truma nesrečnih fantov in deklic klaverno hodi, bližna smert se jim na obrazu že bere; tukaj zapuščenih mladenčev veliko število v strašni bolezni leži, joka in zdihuje, ter jim pomagati več ni. Očetje domá z glavo v steno butajo zavoljo nesreče svojih sinov; matere si lasje pulijo od prevelike žalosti nad svojimi zapeljanimi hčérami; ves človeški rod milo ječi, le nespametni otroci zapeljivega sveta se smertne kače veselé. Oh, kako dolgo se bo to med nami še godilo? Koliko ljubih bratov in sester bo po-

merlo od zapeljive strupene kače ranjenih? In kje je ta strupena kača? kako jej je ime? Ni nobena pozemeljska kača, ona peklenska pošast se nečistost imenuje, in je iz pekla doma. Strašno ona med nami divja in kraljuje, hude rane dela, od katerih zdaj posebno ves človeški rod gnije. Svoje dni je peklenski sovražnik, pravi sv. Avguštin, z mečem in ognjem sv. cerkev preganjal, zdaj jo pa z nečistostjo. In kaj tak stori, kateri se ti pregrehi uda, naj bo že v mislih ali željah, z besedo ali v djanju?

Svoje telo, ki je tempelj božji, prebivališče sv. Duha, po besedah sv. Pavla, v tempelj in prebivališče hudiča spreoberne. Per sv. kerstu so vsi naši udje Kristusovi udje postali, v zakramentu presv. rešnega Telesa je Jezus naše telesa s svojim mesom in kervijo nasitil in napojil. Že iz tega slehern svojo imenitnost, pa tudi svojo hudobijo lahko spozna, če je ti hudobiji udan, in Jezusu toljkšno nečast dela. Glej kristjan, oko, s katerim gledaš, ni tvoje, ampak Jezusovo, in ti ga s toliko in tolikokrat samopašnimi pogledi oskrunjaš? Ušesa, s katerimi poslušáš, niso tvoje, ampak Jezusove, in ti jih s takim klafanjem in nesramnimi pogovori napolnuješ! Tvoje roke so Jezusove roke, in ti jih z nesramnimi reči umazuješ: tvoje serce ni tvoje, ampak Jezusovo, in ti ga s tako ostudnimi mislimi in željami, z nečisto ljubeznijo omaževeš. Z eno besedo: vse tvoje telo je Jezusovo telo, in ti se prav po živinsko ž njim po gerdem blatu valjaš. Keršanska duša! ti si kraljica celega sveta, ozališana z oblačilom gnade božje, pomisli, kakšna mora še le tvoja zmota, tvoja slepota biti, da se veržeš v blato posvetnega veselja, in se daš v oblast živinskemu mesu. Kaj bi rekli od kraljice, ki bi se tako deleč pozabila, da bi pustila svoji dekli po sebi hoditi in teptati? Glejte, vaše zaderžanje je še nesramniše, kaderkoli svoje telo, ki je Jezusov ud, tako gerdo oskrunjate.

Kako gerda in ostudna da je nečistost za človeka, se lahko drugič iz tega spozna, ker je Bog človeka po svoji podobi ustvaril, in mu neumerjočo dušo vdihnil, da bi tako človek svojo imenitnost spoznal, in si zmiraj bolj prizadeval, Bogu bolj podoben in enak biti. Človeška duša je tako lepa in imenitna, da jo Marija, angelji in svetniki božji časté; njena

lepota je Boga prisilila svojega edinorojenega Sina iz nebes na svet poslati, da je v nar večji revščini, v nar hujših martrah živel, nar bolj sramotno smert, smert križa prestal. Tako lepa je, da bi hudobni duh, ko bi v njegovi oblasti bilo, ves svet rajši dal, da bi le eno samo dušo pridobil. In glej kristjan, kaderkoli ti kak greh nesramnosti, naj bo že v mislih ali željah, z besedo ali v djanju doprineseš, leto svojo lepo, imenitno dušo tako oskruniš, da je Bogu in njegovim angelom gnjusoba. Le mislite si, kako hudoben bi moral tak človek biti, ki bi v našo sv. cerkev prišel, sv. hostjo iz tabernakeljna, iz moštrance vzel, jo pod noge vergel, in jo tako z nogami poteptal in na mesti nje ajdovskega molika v tabernakel postavil, ter ga molil. Ali bi bila kaka kazen za takega človeka zadosti ga po vrednosti kaznovati? — Ali pa ne rav-nate vsi tisti, ki ostudno in nesramno živite, ravno tako? Vaša duša je božja podoba, očiščena in oprana s kervjo zve-ličarja, in vi jo umažete s to nesramno pregreho. Sv. Duh prebiva v vaših sercih, ki so njegov tempelj, ali vi ga pre-ženete iz njih, postavite namesti njega mesenega molika, ter pustite v njem kraljevati nečistega, peklenskega duha. O kako slepi ste vender, da ne vidite, kako gerd in ostuden da je ta greh!

Vidi se gerdoba in ostudnost lete pregrehe tudi iz kazni in nesreč, ki jih je pravični gospod Bog zavoljo nje čez človeško ljudstvo pošiljal. Ali ni poslal vesoljnega potopa, v katerem so poginili vsi ljudje razun osmih, ki so v barki bli? Ali ni pustil ognja in žveplja iz nebes padati, pokončati ne-sramne prebivavce mesta Sodome in Gomore? Ali ni pri ti priči pokončal nesrečnega Onana, ki je omadeževal s svojo ženo zakonsko posteljo? Ali ni zapovedal 24000 Izraeljcev pokončati zavoljo razujzdanosti? In v novem testamentu, ko še vse druge in večje dobrote in gnade uživamo, kakor so jih v starem, ali ne zaslužimo še vse hujših kazni? Strašno govori sv. Pavl od takih grešnikov. „Bog pripusti, so nje-gove besede, nesramneže spridenim željam njih serca, in njih navadni konec je obupanje.“ Poslušajte tega velikega aposteljna, ki pravi v Jezusovem imenu, da nesramni grešniki in nečist-niki ne pojdejo nikdar v nebeško kraljestvo. Misлите si vi od

tega, karkoli hočete, toda vedite, da, ako ne objokujete svojih neumnost in nesramnost, ako ne zapustite svojih pregrešnih navad, in ne daste svoji pregrešni prijaznosti slovesa, jih bote nekdanj v peklenskem breznu zastonj objokovali. Poštenih ljudi in čistih duš je groza vašega zadržanja, in ne morejo zapopasti vaše slepote, vi pa, namesti da bi zdihovali in jokali sami nad seboj, se norca delate in posmehujete svoji lastni nesreči; ali nebesa nad vami milo žalujejo, in zemlja zavoljo vas zdihuje, in le peklenski brezen nad vami svoje veselje ima. Zapustili ste svojega Očeta, ter ne porajtate ne za nebesa, ne za pekel, ali poslušajte, kaj se nečistnikom pred ali poznej, pa vselej gotovo nesrečnega godi! Zapeljivi nesramni možki, ki pred zakonom gerdo živé, in ženske zapeljujejo, ne bojo nikoli srečnega zakona imeli. Pamet jih bo zapustila, sreča bo od njih zginila, strašna bolezen ali nagla smert bo njih delež. Malo bo zapeljivcov izvoljenih, ker je med njimi tako malo prave pokore. Ženske, ki se v nečisto življenje podajo, ne bojo na svetu več veselih dni imele. Žalostno je, ako pred zakramentom matere postanejo! Le velika skerb za srečno izrejo otrok, in resnično poboljšanje bi jih zamoglo še rešiti. Ali gorje, gorje nečloveški ženski, ki svojemu detetu ali že pod svojim sercom, ali pa po porodu življenje odzame, ali ga proč verže, ter za njega nič več vedeti noče; ona umori zadnjega prijatla svojega življenja. Nedolžna prelita kri upije kakor kri Abeljnova iz zemlje do nebes za maščevanje! Oh, kako težko, težko bo taka zveličana! Ktera pa mali biti noče, in vender nečisto živi, bo nesrečen in sedemkrat hujši konec vzela. Kakoršno življenje, takšna smert. Strašne zglede takih hudobnic nam človeške zgodbe pripovedujejo, med drugim vam povem le enega.

Mlada Suzana na Nemškem doma je revne starše imela, in jih kmalo zgubi. Brez božjega navka je zrastle, se dala hitro v greh zapeljati, in ker so jo v njenem domačem kraju ljudje že preveč poznali, se v neko mesto poda svoje nesramno truplo prodajat. Bog ji pošlje hudo bolezen, vsa revna se v svoje domače mesto poverne. Polna bul in gerô, bleđa in objokana pride domu, ter obljubi, da se nikoli več v poprejšne pregrehe vernila ne bo. Kakor hitro se pa ozdravi, in

od dobrih ljudi lepo postrežena svojo moč zopet dobi, se spet zgubi in v poprejšno slabo družnjo poverne. V nekaj letih se privleče spet v svoje domače mesto nazaj. Kdor jo pogleda, se je ustraši. Nekoliko slabih cunj je njeno smerdljivo telo pokrivalo, nesramna bolezen se ji je na obrazu brala. Težko do bolnišnice pride, ker je mislila zadnjo streho dobiti, ali čudni smrad njenega telesa je bil toljkšen, da drugi bolniki niso mogli zraven nje ostati. Na ves glas so gosposko preklinjali, da tako nesramnico pod streho jemlje. Sklenili so nesrečno Suzano tudi iz te hiše spraviti, ali kam hočejo z gnjilim truplom? Na britofu ali pokopališču tistega mesta je stala namesti kostnjaka stara kapelica, v katero so pogrebci svoje orodje spravljali. V to kapelo ubogo Suzano zanesó. Ko se na britofu mertvaške vrata odpró, Suzana na ves glas zaupije: Moj Bog! kaj me hočete živo pokopati? Rada bi bila ubežala, ali iz postelje že ni več mogla. V neki kotiček kapelice jo položijo. Usmiljene žene iz mesta jo vsak dan obiskujejo, in ji po svoji moči strežejo. V nekterih dneh potem je Suzana vsa spokorjena umerla. Tako strašno, glejte se dopolnujejo nad vsemi nečistniki besede večne resnice: „Kdor nečistost uganja, bo hitro červom za živež, in njegova duša bo zmed števila živih zbrisana.“

Ali smem vas poprašati, kaj da vas tako močno vleče in zapeljuje, da se te gerde in ostudne pregrehe, od ktere dans govorim, tolikanj med nami stori, pri katerih bi se clo imenovati ne smela? Ali so morebiti zale lica. Oh, pogledjte nar lepše telo po tem, ko je duša iz njega šla, kaj bote vidili? Ostudno, smerdljivo, strašno je telo, ki vas bo že strah ga le pogledati. Telo peršone, katero ljubiš kakor tvoje, obojno bo kmalo enako. To je tisto telo, ki mu vse privoljite, in zavoljo ktereга dušo in Boga zgubite. In kaj je lepota mladénca, deklice, ki vas tako na se vleče? Kaj je lice in obličje, ki vam tako lepo dopada; oči, s kterimi si pregrešne ljubezni iščete? Nič ni treba, kot ene bule, ene oteklina, ene bolezn, in tako gerdo bo, da vas bo strah ga pogledati. O slepota človeška! navezovati na tako malo vredne reči svoje serce, in zgubljevati zavoljo njih dobrotljivega Boga in svete nebesa. Pojdite vun na britof, uzemite v roko mertvaško

glavo, pogledjte jo dobro; pogledjte strašno čepinjo brez las, oči in ušesa izdolbene, lica in čelusti od červov oglodane. Glej to bo kmalo obraz, ki ga zdaj s takim dopadajenjem gledaš in objemaš. — Nek mladenč se ni dal potolažiti po nobeni viži zavoljo smerti neke deklice, in nikakor je ni mogel pozabiti. Vsega objokanega pelje eden njegovih prijatlov k grobu, jo reče odkopati, trugo odpreti, in odgerniti platno, s katerim je zakrita bila, — kar puhne v nju smrad, ki ju hoče zadušiti. Gnjloba in červi so lezli pri ustih in očeh mertvega trupla. Mladenč se vsega tega ustraši, zaupije in hoče kar zbežati. Kaj se tako bojiš, mu reče njegov prijatelj, pojdi malo bližej! Glej to je obraz deklice, ki si ga tako ljubil in objemal. Ona zdaj na unem svetu objokuje grehe, v katere si jo ti hudobnež zapeljeval. Uči se iz tega, odsihmal ne več navezovati serca na reči, ki tebe niso vredne. Mladenč si je vzel to k sercu, in se resnično spreobrn timeril.

Sklep.

In vi kristjani, če vas vse, kar je bilo dans rečenega, ne gane, in ne opustite ostudne pregrehe, vi nimate več vere keršanske, ne človeške pameti; zakaj razujzdanost pripravi človeka ob vero in zdravo pamet; vi ste po besedah sv. pisma tako oslepljeni, tako oterpnjeni, da nimate nobene pameti, in nobenega serca! Oh Jezus, sin Davidov, usmili se nas; pomagaj, oh pomagaj, da spregledamo! Amen.

IV. Pridiga za prvo postno nedeljo.

(Potreba je sam sebe spoznati.)

„Sin je šel sam v se, in je rekel: V hiši mojega očeta ima vsaki najemnik zadosti kruha jesti, jaz, njegov sin, pa moram tukaj tako stradati. Luk. 15, 17.

Vvod.

Doživeli smo, bodi Bogu večna hvala, čas milosti in zveličanja. Prijazno nas skerbna mati, sv. cerkev v tem zveličanskem času skupaj vabi, da bi nas peljala iz hudobnega Jeruzalema proti gori Kalavariji; da bi kazala stopinje, ki

nam jih je Zveličar zapustil, in globoko v serce utisnila dar, ktereга je Jezus na sv. križu opravil. Povzdigni o grešnik svoje oči, kliče ona prijazno, poglej nedolžne roke, zavoljo tebe so razpete, da bi te ljubeznivo objele, poglej sv. glavo, nagnjena je že, da bi te poljubila, in mir tvojemu sercu podelila; poglej odperto stran neskončne ljubezni, prebodena je, da bi te sprejela v prebivališče nezapopadljivega veselja; poglej kervave rane, iz katerih obilno nedolžna kri teče, da bi te očistila vseh hudobij. Zbudi se, o grešnik! ustani, bodi vesel, glej Jezus sam terpi, umira, da bi le ti večno živel. Še nisi za vselej pogubljen, še ti je gnada in usmiljenje na ponudbi, ako z zgrevanim in skesanim sercom pod ta zveličanski križ pritečeš, ter z živo vero in s terdnim zaupanjem pri njem odpuščanja iščeš. Moli, posti se, jokaj, delaj pokoro, in če so tvoji grehi rudeči kakor škerlat, bodo beli kakor sneg, in če jih je, kakor listja in trave, bojo zginili kakor led, ko se na gorko sonce položi. Ko bi pač leto prijazno vabljenje k pokori pri mojih poslušavcih kaj zdalo! Da bi eden ali drugi svoje pregrešne pota zapustil, svojim hudobijam slovo dal, in se lepó k pokori podal! V priliki od zgubljenega sina vas bom namesti nebeškega Očeta k pokori klical: „Spreoberte se k meni, vabi Gospod vojsknihi trum, in jaz se bom k vam obrnil. Grešnik naj zapusti svoje pregrešne pota, naj se k Gospodu poda, ki je zmiraj pripravljen, se ga usmiliti in mu odpustiti.“

Delj časa se je že neumni sin po ptuji deželi klatil, ter svoje premoženje v slabih drušnjah in tovaršijah zapravljjal. In ko je že vse pognal, pravi sv. pismo, je v tisti deželi ustala huda lakota, in zapravljivi sin začne močno stradati. Sila in lakota ga sili živeža iskati; gre k nekemu gospodarju, ter ga prosi, da bi ga hotel za živež in obleko v službo vzeti. Gospodar se res z njim pogodi, pa kmalo vidi, da nerodnež nobenega dela ne zna, in da ga nikjer samega pri delu pustiti ne more. Pošlje ga zdaj na svojo pristavo svinje past. Tukaj se mu je jelo še le prav hudo goditi. Bil je včasih tako lačen, da bi bil rad pri svinjah otrobe jedel, pa še tih ni imel! Hudo se je godilo njegovemu telesu, pa nevarne rane njegove duše so se jele boljšati. Odperle so se

mu oči, živo je spoznal svoj žalosten stan in poprejšno srečo v očetovi hiši. Žalosten zavoljo toljkšne neumnosti zdihuje, ter reče: oh, jaz neumnež! glejte, v hiši mojega očeta ima vsak delavec in najemnik zadosti jesti, jaz njegov sin moram pa tako stradati. Kaj sem vender storil, da sem očetovo hišo zapustil, kjer se mi je tako dobro godilo? da sem se od očeta ločil, kateri je za me vender tako lepo skrbel? da sem ga tako močno razžalil, ki me je tako močno ljubil; oh jaz neumnež, kaj sem storil? Pač dobro, da je zgubljeni sin le sam sebe in svojo neumnost spoznovati jel! To je perva stopinja, ki jo je storil, da bo k svojemu očetu nazaj prišel. Sleherni, ki je bil dozdej zgubljenemu sinu kaj podoben, mora tudi, ako hoče kdaj na pot svojega zveličanja stopiti, nar popred sam sebe, — svojo neumnost spoznati. Kako potreba da je, sam sebe spoznati, hočemo dans preišljevati. — Sv. Duh, duh modrosti in razsvetljenja, odženi nevarne teme spred naših oči, da živo spoznamo svojo neumnost in hudobijo, da se z zgubljenim sinom nazaj povernemo k Očetu, od ktereга smo se z grehom ločili!

Razlaga.

Tisti dan, ko je Gospod Jezus od smerti ustal, se je zvečer zbranim apostelnom in učencom prikazal, in jim rekel: „Kakor je mene Oče poslal, tako tudi jaz vas pošljem“, to je, ravno tisto oblast, ki jo jaz od Očeta imam, tudi vam izročim. Prejmite sv. Duha, katerim bote grehe odpustili, tim so odpuščeni, in katerim jih bote zaderžali, so jim tudi zaderžani.“ Jezus pa te oblasti ni dal svojim namestnikom, da bi se je po svoji glavi, po svoji volji tje v en dan posluževali, ampak da bi se je tako posluževali, kakor je on delal, da bi se te oblasti posluževali, modro, previdno in pravično, in da bi le tiste odvezovali, ki bojo sv. odveze vredni, vse druge nepoboljšane, nespokorjene grešnike pa zaderževali. Ker pa Gospod Jezus svojim namestnikom tega daru ni dal, da bi vsakemu grešniku, kakor je on, v serce vidili, in tako spoznali, ali je odveze vreden ali ne, mora vsak grešnik sam svojemu spovedniku svoje serce odkriti, mu sam svoje dušne rane pokazati, da jih obvezati in ozdraviti zamore. Grešnik

se mora božjemu namestniku pravično zatožiti, da bi spovedniku mogoče bilo, pravično sodbo nad njim storiti. Da bi se pa človek takole pravično sam sebe zatožiti in pokazati zamogel, kakšen da v resnici je, je pred vsem drugim potreba, da sam sebe dobro pozna. Če sam sebe, svojih nagnjenj, strast in poželjivost ne pozna, kam in kako da ga njegovi nagibi serca napeljujejo, in če tudi še svojih dušnih ran ne vé, jih gotovo tudi svojemu spovedniku pokazati mogel ne bo. Tedaj je spoznati samega sebe, svoj stan, močno potrebno, da se človek obtožiti zamore. Da se bo pa grešnik prav spoznal, mora skerbno, natanko, brez hinavšine, zvižace in lastne ljubezni svojo vest pogosto spraševati. To nam priporoča tudi Tridentinski zbor: „Vsi smertni grehi se morajo pri sodbi odkriti, katerih se je človek po skerbnem spraševanju samega sebe domislil.“ Da bomo pa svoje grehe spoznali, da bomo vedeli, kdaj in kako da smo grešili, ali božji volji nasproti ravnali, nam je pred vsem drugim sv. božjo postavo poznati in vedeti potreba. To sv. postavo poznati pa zlo težko ni, ker jo je Bog sam neizbrisljivo zapisal v naše serca. Že v svoji mladosti smo se Gospodovih zapoved učili, in še zdaj se jih vsako nedeljo in zapovedani praznik učimo; pri vsem tim je vonder veliko zaverženih ljudi, ki temoto bolj ljubijo, ko luč, se božje besede ogibljejo, nalašč v nevednosti živé, ter menijo, da zavoljo svojih v grešni nevednosti storjenih grehov kaznovani ne bojo. Pa s takimi slepci, ki nočejo ne slišati ne poznati Boga, ne samega sebe, ne se zbuditi iz grešnega spanja, s sovražniki božjega imena in svoje neumerjoče duše dans kar besedice zgubiti nočem, ker vem da bi jih tudi dans iz nevarne dušne dremote zbuditi ne mogel. Ali neka druga kervavih solz vredna zmota in nevarna dušna slepota se je sedanjega spačenega svetá polotila, ki ljudem pamet temní, da se prav spoznati ne morejo, in ta je prevelika, samo svoja lastna ljubezen, da se človek boljšega dela, kakor da je v resnici. Leta lastna ljubezen je tisti črni oblak, ki se vedno po naši glavi verti, nam naše življenje kali, da smo sami seboj zadovoljni, kakor da bi nam ničesar poboljšati in popraviti ne bilo treba. Kdo je kriv, da toliko ljudi nevarno spanje svojega pogubljenja mirno in po-

kojno spi? Zmota njih pameti je kriva, ker se za dobre in pravične imajo, skrite hudobe svojega serca ne poznajo, ter prederzno govorijo: Saj nisem nobenega ubil, ne kradem tudi ne, saj nič takega ne storim. — Kdo je kriv, da se una na videž brumna duša, ta strupena hinavska kača za svetnico spozna? Njena zmota je kriva, ker že svoje zunanje dela, nekatere molitvice za Bogu dopadljivo čednost ima, svojega notrajnega napuha in skritih kotov svojega spačenega serca pa ne pozna. — Kdo je kriv, da se toliko nedolžnih duš brez vse potrebe v strašno nevarnost podaja, ter v nji svojo čistost in nedolžnost prodá? Njih zmota je kriva, ker se bolj močne mislijo, kakor da v resnici so, ter se ne poznajo, da so perstena posoda, ki se vsak dan lahko razbije. Kdo je kriv, da naši ljudje tako malo za božjo službo in besedo porajajo, kakor zmota, da so že tako dosti učeni, in pa, da zavoljo tega nič bogateji tisti niso, ki jo zvesto poslušajo. — Kdo je kriv, da kristjani opominovanja svojih duhovnov, otroci svarjenja svojih staršev že nič prav poslušati in ga prejemati nočejo? Oh, peklenska zmota jim je njih vest oglušila, od stvarnika v njih serce prižgano luč otemnila, da si mislijo, da so veliko boljši, kakor drugi!

O vi vsi, ki takole mirno in pokojno v svojih strašnih pregrehah, samih kačah spite, in se več ne spoznate, povejte nam, kako ste vonder svojo notrajno učenico, svarnico, sodnico, svojo vest k molčanju prignali, da se kar nič več ne gane? Kajne, ko ste pervikrat grešili, vas je strah spreletel, groza obšla, vest vam je očitala? Ko ste pa drugo, tretje grešili, strah že vas več obšel ni, vest ste pa lepo s krivimi navki in goljlivimi zgovori zapeljivega sveta tolažiti in miriti začeli, ter ste si takole mislili: Saj drugi ravno tako, ali pa še slabeje živé, kakor jaz. Saj nisem sam, ali sama, prvi ali perva, zadnji ali zadnja tudi ne. Saj smo na svetu, tedaj s svetom potegnimo; saj sva še mlada, se bova že v starosti še pokorila; Bog nama bo tudi odpustil, saj ni vse tako, kakor nas duhovni strašijo; kaj boš neki že vse verjela! Ta ali una že dolgo časa v grešni bližni priložnosti živi, in besede sv. pisma: „Kdor nevarnost ljubi, v nevarnosti pogine,“ ji ne gredó do serca, ker si misli, da pogovorjanje in

norčije so nedolžne, saj nisem nič takega storila, če sem plesala? Tega pa nič ne pomisli, da se je morebiti ravno takrat v nji in njenem moliku mesena ljubezen vnela. Ona se ne spozna. In če se zalo oblečem, kaj pa s tim komu kaj škode storim? saj se druge tudi! Tega pa ne pomisli, da je ravno s svojo obleko drugim v spodtikljej služila, nečiste oči na se vlekla, hude in slabe misli in želje v sercu slabih mladenčev užgala. Ona se tedaj ne spozna. Glejte, s takimi zgovori in krivimi navki zapeljivega sveta človek nar večje hudobije pokriva, se lepega spoštenega dela, in majhno manjka, da se iz potepuha svetnika ne stori. Jeziti, maščevati se, sovražiti pravično imenuje, zato, ker mu je bila krivica storjena. Preklinjati, rotiti in priduševati se svoji naturi prepusti; lakomnost mu je dobro gospodariti, zapravljivost mu je rad ljudem dajati, nesramne, umazane klafarije so mu nedolžne šale, opravljenje in obrekovanje so mu pogovori brez škode, nečistost in prešestvo so mu slabosti človeške nature. Glejte, kristjani! to je evangelje, kterega so se sedajni spačeni ljudje poprijeli; to je evangelje, ki se spačeni naturi prilega in Jezusovo evangelje podira, to je evangelje, ki vest molčati priganja, da človeka iz smerti nevarnega spanja buditi ne more. O nespačetni, hudobni taki kristjani! kaj smo vender storili, da smo domačega učenika in sodnika v nevarnega goljufa spreobrnili, in ga vsega po svojem hudem nagnenju obravnali? Zakaj smo vonder svojo vest, ki nam je v temi svetila, v nevednosti nas učila, v skušnjavi k dobremu spodbadovala, v lažnivega preroka pre naredili, da nam hudobije zmanjšuje, ali pa zakriva, da k nji molči, ali pa še clo priporoča. O mi usmiljenja vredni sromaki! ki smo tako deleč zašli, da nam še zakrament sv. pokore clo nič pomagati ne more, ker zavoljo svojega dušnega spanja in zavoljo krivih naukov hudobnega, zapeljivega svetá, dušnih ran spoznati, torej jih božjemu namestniku razodeti ne moremo, da bi jih obvezal in ozdravil. Koliko kristjanov pride k spovednici v jezi in sovražstvu, ki se od svoje nejevolje spovedujejo, od serda pa, ki ga do svojega bližnega kuhajo, clo nič v misel ne vzamejo. Oni se ne poznajo! — Koliko jih je, ki se od svojih raztresenih molitev spovedujejo, notrajnega napuha in prevzetnosti,

svoje prihuljene ponižnosti pa, da le svetu dopasti želijo, in da svojega bližnega še z lepim očesom pogledati ne morejo clo nič ne spomnijo, — oni se ne poznajo. Koliko jih je, ki svojega bližnega z strupenim jezikom pikajo, njegove slabosti z sovražnim sercom raznašajo, pa se s tim tolazijo, da je beseda tako nanesla, da mu poštenja nič niso vzeli, — oni se ne poznajo. Ali mar pri nas ni pijancov, ki svoje pijanosti clo v greh ne zarajtajo, ter si mislijo, da so v svoji pijanosti clo odpustek imeli, ker niso za svoje, ampak za druge dnarje pili; clo nobeden, ja nar hujši pijanec noče pijanec biti; oni se ne poznajo. Koliko jih na zapovedane poste clo nič ne porajtajo, se tudi od tega ne spovedujejo, ker se ne poznajo. Kristijan! kaj ne, da si želel, se nad bližnim znesti, ga raztergati, ko bi ti bil v roke prišel; kaj ne, da si v svojem od nečiste ljubezni sožganem sercu nesramne misli in želje pasel, pa se vonder vseh tih smertnih grehov nisi spovedal, ker jih nisi v djanju doprinašal. Glej, ti se nisi poznal. Dolžen si bil keršanski oče! svoje otroke in družino k večerni molitvi priganjati, svojega bližnega od priložnosti greha odvracevati, ga kaj posvariti, in veliko drugega storiti, pa vsega tega nič kaj dopolnil nisi. Glej, ti si velik grešnik, morebiti večji zavoljo dobrega, ktero si zanemarjal, kakor zavoljo hudega, ktero si delal, in vonder se tega pri spovedi nič ne obtožiš, zato, ker se ne poznaš.

Ni še zadosti, da se človek pri spovedi le svojih lastnih grehov obtoži, obtožiti se mora tudi ptujih, ki se jih je morebiti krivega storil. Glej, kristijan! lahko bi bil morebiti svojega bližnega od več grehov odverniti, pa ti je bila vsaka besedica, vsaka stopinja pretežka in preveč. Morebiti bi bil tega ali unega z svojim ljubeznjivim svarjenjem iz pota hudobije odverniti, in k dobremu nagniti; lahko bi bil zoper opravljenca vstal; klafaču z oestro besedo jezik zavezal, ko bi bil le v resnici hotel, ali vse to si opustil, zato so pa ptuji grehi tudi tvoji lastni grehi postali. In ko si sam v hudobijo zabredel, koliko nedolžnih duš si morebiti s svojim slabim zgledom, pohujšanjem za seboj potegniti? Ti si to ali uno dušo zapeljal, ona je strup nečistosti spila, vedno po poti proti peklu hodila, in morebiti se je že v peklenski brezen pogreznila. Glej, vsi ti ptuji grehi so

tebi zarajtani, so tvoji postali, in morebiti te bojo ptuji grehi na sodbi božji hujše tožili, kakor tvoji lastni? pa se jih pri spovedi vonder nič ne obtožiš, zato, ker se ne poznaš! Kako dolgo boš še v ti dušni slepoti ostal? Kolikokrat še porečeš: Kaj bi neki toliko k spovedi hodil, saj ne vem kaj povedati? Ti ne veš nikoli kaj povedati, ker nikoli svoje vesti ne sprašaj, zato, ker se ne poznaš, zato je pa tudi v resnici boljše, da v tolikšni dušni slepoti ostaneš, se v miru in pokoju globokeje v peklenski brezden vdiraš. Ko pride med tem velikanoč, se vonder nekatere z med tih slepih, samopašnih ovec k spovedi napravijo, toda ne pred spovednike, ki bi znali njih zaspano vest malo spredramiti, kote njih serca preiskati, gnile odrastke prerezati, korenino pregreh iz njih serca izrovati; pred takimi, kakor pred gadom bežijo, in si raji drugih poiščejo, ki kmalo križ čez nje storijo; zato pa tudi take samopašne ovce večje gobe od spovednice nesó, kakor so jih v spovednico prinesle. O namestniki božji! le odvezujmo tako slepe, zamolčljive ovce, saj pa vonder vsegavedoči Bog naše odveze poterdil ne bo. Le žegnujmo jih, kolikor jih hočemo, božje prekletstvo bo vendar le na njih počivalo; zakaj njih spoved ni bila resnična, ne čista, ne ponižna, ampak hinavska, in le po verhu opravljena. Oh kako milo se mi vendar stori, ko grešnike vidim le enkrat k spovedi priti, in k sv. mizi božji se blizati! Malo pred spovedjo pridejo v cerkev, hitro po verhu svoje življenje pomislijo, še hitrejši se spovedó, in nar hitrejšo grevengo odmolijo. Vse njih zaderžanje pred spovedjo, pri spovedi in po spovedi kaže, da si malo ali pa clo nič svoje vesti spraševali niso, kaj hočem še le od grevenge govoriti? O nesreča! ošabnost! v zaakrmentu sv. pokore bi se mogli očistiti in oprati, pa se še bolj oskrunijo in vmažejo. Angeljski kruh, presveto Telo Jezusovo bi jih imelo peljati v večno življenje, pa jim še le vrata v pekel odpira!

S k l e p.

O vi vsi, ki zdaj ali poznaj svoje dušne rane v zakramentu sv. pokore ozdraviti hočete, razpodite nar popred goljfive nauke in prazne zgovore, ki vašo pamet slepé, da sami sebe prav poznati ne morete. Pokličite večkrat sv. Duha na pomoč, preiščite vsaj na zvečer, ali ob koncu tedna, mesca,

leta skrivne kote svojega serca. Nič si ne pregledujte; po pravici si sodite, in sami pri sebi, ko k spovedi pridete, recite: Ne stopim pred sodni stol slabega človeka, ampak pred stol vsegavedočega Jezusa. In srečni, ako se po tem nauku ravirate, lahko vas bo stalo se čisto spovedati; vsak dan svojo vest opraševaje bote svojo dušo bolj in bolj grehov čistili, in ko bi smert ravno na tihem, ob polnoči znala po vas priti, bo vas pripravljene našla, in vas bo preselila iz solzne doline v pravo hišo Jezusa in njegove matere Marije. Amen.

V. Pridiga za god sv. Jožefa.

(Od grevence.)

„Zgubljeni sin je sam v se šel in rekel: Koliko najemnikov v hiši mojega očeta ima obilno kruha, jaz pa tukaj lakote umiram.“ Luk. 15, 18.

V o d.

Prišel je svoje dni k spovednici sv. Frančiška Zalezija mož, ki je svoje grehe brez vse žalosti tako pravil, kakor bi se jih bil hvalil. Sv. Frančišk vidi, da grešnik pripravljen ni, zakrament sv. pokore vredno prijeti, ker nima žalosti, nobene sramote. Ga poslušaje se milo razjoka in zdihuje. Grešniku se čudno zdi, in spovednika popraša, kaj bi mu bilo, ali mu je slabo? Oh moj brat! meni je dobro, mu reče sv. mož, ali tebi, tebi je hudo! Veselo mu grešnik odgovori, da mu je dobro, in dalej pripoveduje svojih grehov gerdobije, da je bil strah brez vse grevence. Sv. spovednika so solze polile, in še bolj milo se joka. Grešnik ga spet popraša, zakaj da se joka? Oh, pravi sv. Frančišk, zato jokam, ker si ti vesel. Samo ta beseda je grešnika tako spreletela, da so se mu solze ko jagode po licu vderati jele. Velike serčne žalosti je jel milo zdihovati: Joj meni revnemu grešniku, ki nobene žalosti nad tolikimi hudobijami ne občutim, nedolžni pa zavoljo njih obilne solze toči. Omedlel bi bil od velike žalosti, ko bi ga ne bil sv. Frančišk tolažil. Podučil ga je pravo grevengo obuditi, in zakrament sv. pokore vredno prejeti, da je po tem vsem spokornikom nar lepše pokazal, kako naj

delajo vsi. Oh, ko bi jaz tudi tako srečen bil, z božjo pomočjo vas podučiti, kako da se prava, serčna žalost ali grevenga obudi; zakaj grevenga je druga in nar bolj potrebna stopinja k zakramentu sv. pokore. V Jezusovem imenu vas prosim: odprite svoje ušesa, pripravite svoje serca!

Razlaga.

Lepo nam je usmiljeni Jezus v prigodbi zgubljenega sina pot pokore k nebeškemu Očetu pokazal, ki pet stopinj ima. Perva stopnja je izpraševanje vesti, ki spet pet reči v sebi zapopade. a) Da človek troštarka sv. Duha na pomoč pokliče: b) da deset božjih zapoved, pet cerkvenih, pa tudi dolžnosti svojega stanu pomisli, kako da bi se bil v mislih, v besedi ali djanju, ali v opuščanju svojih dolžnost pregrešil; c) da premisli, ali je kak naglaven, ali v nebovpijoč, ali greh zoper sv. Duha storil. d) Iz zmed vseh drugih grehov je nar bolj potrebno, ali se morebiti v kaki pregrešni navadi znajde, ker ona je za človeka nar hujša; e) da presodi, ali se je od zadnje spovedi poboljšal ali pohujšal. Po takem premišljevanju spoznamo kakor zgubljeni sin svoj žalostni pregrešni stan, vidimo, kako da smo neizrečeno nehvaležni bili proti svojemu Očetu, tako da smo ga brez vsega premislila tolikokrat žalili; kako da smo gnado božjo lahkomišljeno zapravili, dopadanje in božjo prijaznost zgubili, oblačilice nedolžnosti stergali; vidimo, da so nam nebesa zaperte, pekel pa odpert. Oh, kako žalosten je tak stan! Ali se nam ne bo greh studil, kakor gerda pošast? Ali nas ne bo serce bolelo zavoljo velike žalosti in nesreče? Ali si ne bomo terdno sklenili, od zdaj zanaprej nikoli več ne delati tako! Zato pravimo, da grevenga tri reči v sebi ima. a) Gnus ali studenje nad grehom, ki je nar večja gerdoba, nar gerša hudoba. b) Žalost nad grehom, ki je žalenje božje, in naša nar večja nesreča. c) Sklep ali terdno naprejevzetje, nič več ne grešiti, in popraviti škodo, katero so grehi napravili. Pa bote morebiti vse to v neki zgodbi ložej umeli? V petem stoletju so Egiptovski mnihi navado imeli med štiridesetdanskim postom v daljno puščavo proti Afriki hoditi, ter so se tam po zgledu našega Zveličarja postili, so molili noter do cvetne nedelje. Leta 430 gre tudi

brumni mož Cozim v te puščave in se za celih 20 dni globokeje v puščavo poda. Nekega dne ves truden okoli poldneva pod drevesom v senci počiva, svoje duhovne molitve opravlja, psalme prepeva, kar se mu zdi, da vidi memo njega senco človeka bežati. Misli si, da bi znale kake skušnjave biti, ter se naglo pobožno pokriža, in hoče naprej moliti. Ko pa vstane in okoli sebe pogleda, vidi, da res nek človek pred njim beži. Serca si vzame, ter začne na vse gerlo klicati: Si morebiti kak božji služabnik, počakaj me, da se s teboj kaj posvetjem. Ptuji človek pa le beži in beži, in se med germovjem pred Cozimum skriva. Ko v neko dolinico prileti, vonder obstoji, ter pravi: Cozim! ako hočeš, da te počakam, verzi mi svoj plajš, da se ogernem, in s teboj govorim. Cozimu se čudno zdi, kako da ga more v daljni deželi ptujec po imenu klicati, ter nič več ne dvomi, da bi to kak poseben božji prijatelj ne bil. Brez premislika zažene plajš v dolinico, in kmalo pride ž njim ogernjena vsa ptuja žena k njemu. Kdo si? kako dolgo se že v ti puščavi znajdeš? jo Cozim skerbno poprašuje. Ona pa mu prijazno reče: Poklekniva, moliva popred, potlej ti na vse vprašanja zvesto odgovorim. Ko odmolita, začne ženska počasi govoriti: Iz Egipta sem doma. V keršanstvu rojena in lepo podučena, ali že mlada (debele solze se ji vderó, ki ji govor zaperajo) sem jela med slabe tovaršije zahajati in razujzdano živeti. Že v svojem dvanajstem letu sem očetovo hišo zapustila, se v mesto Aleksandrijo podala, tamkej celih 17 let tako razujzdano živela, da nar slabša potepenka hujši počenjati ne more. Nekega dne najdem silno veliko množico na bregu, ki se je ravno v Jeruzalem na božjo pot k prazniku povzdigovanja sv. križa odpravljala. Silno rada bi bila tudi jaz ž njimi na morje se podala, in kmalo zvem, da smem ž njimi iti, da le za barko plačam. Tudi tega nisim imela. In romarji so za me zložili, ter brodnino namesti mene plačali. Groza me vselej spreleti, ko se domislim, kakšne nerodnosti da sem na morju počenjala, in tudi v Jeruzalemu nič boljši ne živela. Med tim se vonder sv. praznik zmiraj bolj približuje. Cele procesije ljudi od vseh strani priromajo in se v cerkev na leté, kjer je bil sv. križ našega Zveličarja shranjen. Tudi mene neke želje obleté v cerkev iti, ne ravno zavoljo

kake pobožnosti, ampak veliko bolj iz kake radovednosti. Ko do cerkvenih vrat pridem, me neka neznana moč vstavi, da kar naprej nisem mogla. Poskušam enkrat, dvakrat, z vso močjo se trikrat poženem, ali ne morem premakniti se. Druge sem vidila, kako da si naprej pomagajo, le jaz sem bila zmiraj delj od vrat. Neka groza me spreleti, ter se spomnim, da zavoljo svojih pregreh nisem sv. križa viditi vredna, na katerem je Zveličar svojo kri zame prelival, in ktero sem dozdej s svojim razujzdanim življenjem le zasramovala. Pervikrat me je zavoljo mojih nečednost serce tukaj zbolelo, in britke solze se mi po licu vderó. Da bi se malo nad svojo neumnostjo zjokala, zapustim ljudi, ter grem malo od njih v nek kotiček, in na ves glas jokati začnem. Meni ravno nasproti na zidu v nekem oknicu je bila podoba matere božje, prečiste device. Milo je bila na me obrnjena, in ko jo tudi pogledam, se spomnim, da sem včasih slišala, da je ona mati milosti, tolažbe in pribežališče grešnikov. Vsa objokana pod podobo poklekнем, in prav iz globočine svojega serca začnem moliti: Sv. Marija, mati božja! prosi za me ubogo grešnico! Mati mojega Odrešenika usmili se me. Res, da nisim vredna zavoljo svoje razujzdanosti kterikrat križ mojega Odrešenika počastiti, vonder ti o mogočna mati sprosi mi to gnado, in iz serčne hvaležnosti ti obljubim pri tej priči hudobni svet in svoje družnje zapustiti in od zdaj zanaprej le tvojemu Sinu in mojemu Gospodu zvesto služiti. Ko sem tako molila, sem bila močno potolažena, ter še enkrat poskusim v cerkev priti. In glej! brez vsega zadržka sem prav lahko prišla. Ni mi bila mar velika množica, kar pokleknila sem vpričo vseh pod sv. križ, in v drugič prav milo jokati začnem čez svoje pregrehe. Le počasi mi začne v sercu upanje ustajati, da morebiti vonder ne bom pogubljena, da mi morebiti še gnada odpuščanja sije. Nekako potolažena spet iz pod sv. križa ustanem, ter grem pred Marijo nazaj. Ponižno pred njo poklekнем, ter začnem moliti: Dobrotljiva Mati! glej vsa zgrevana pred teboj na kolenih klečim k vsemu pripravljena, kar sem ti popred obetala; le povej mi še, kam da naj se obrnem, in kaj da mi je storiti? Nek glas zaslišim, ki mi je ukazal, da naj čez reko Jordan grem, da v puščavi mir in

pokoj najdem. Brez odloga kar ustanem, grem ter pridem zvečer že pozno k reki. Imela sem še tri kruhe pri sebi. Na bregu reke se usedem, se malo pokrepčam, ter grem pottlej v cerkev sv. Janeza kerstnika, ki je blizu tam bila, in celo noč v nji v molitvi prečujem. Zjutraj, ko duhovni v cerkev pridejo, enega ponižno prosim, da bi rada pred njim veliko, splošno spoved opravila, v kar je tudi božji namestnik z veseljem privolil. Ponižno, čisto, odkritoserčno se vseh grehov spovedujem, dobim odvezo in stopim k sv. mizi. Po tem stopim v čoln, in se srečno v to puščavo prepeljem. 47 let že tukaj prebivam, in nisem ga vidila med tem časom še živega človeka, kakor dans tebe. — Ali nisi imela med tim morebiti kakih skušnjav od hudobnega duha prestat, jo Cozim popraša? Tega ti pa z besedo nikoli dosti živo dopovedati ne morem, koliko da sem jih imela v prvih 17 letih prenesti, pa kolikor huje in večje da so skušnjave bile, toliko bolj goreče in serčno sem jaz molila, se postila, Boga pomoči prosila, in le po prošnji Marije prečiste Device sem svoje spreobrnjenje pričela, in gnado dosegla, da sem v svoji pokori stanovitna ostala. Ja, o nebeška kraljica! le po tvojih rokah mi je Oče usmiljenja neizrekljive gnade podelil! Cozim se misli zdaj vzdigniti in verniti, ali Marija, tako je bilo tej ženski ime, ga prime, ter pravi: Še dveh reči te serčno prosim; prvič, da nobenemu od mene nič ne poveš, dokler boš vedel, da sem še na svetu; drugič, da k letu ob tem času spet prideš z sv. rešnim telesom, da me spoveš in obhajaš. Cozim se zadovoljno verne, ter Boga visoko hvali, da mu je ljudi pokazal, ki tolikošno grevengo nad svojimi grehi imajo, in je do velikega četertka v ostri pokori v samostanu preživel, da kar besedice ni z nobenim pregovoril. Na veliki četertek se pa zgodaj s sv. rešnim telesom na pot napravi, in ko do Jordana pride, vidi, kako da se mu Marija čez vodo, kakor po suhi zemlji približuje. Vsa v nebeške lepote zamaknjena zavžije pobožno angeljski kruh, in Boga visoko hvali: Zdaj o Gospod! pa le pusti svojo služabnico v miru iz tega sveta iti; ker vidile so grešne oči svoje zveličanje, in moje serce s-hranjeniga ima. Ko je Cozim še drugo leto semkej prišel Marijo obiskat, jo najde že mrtvo, in zraven v pesku tele besede zapisane: Oče Cozim! pokoplji moje telo iz ljubezni do Jezusa Kristusa. Nek lev, kakor

pripovedujejo zgodbe svetnikov, je iz hoste pohlevno prišel, ter Cozimu z tacami jamo skopal, da je Marijno telo položil v grob, ki ga je lev spet z tacami zagrebil in zbežal.

Ne bom veliko pravil, da jih je morebiti iz med mojih poslušavcov več, ki so v svojem razujzdanem življenju egiptovski Mariji podobni in enaki, ampak pokazal bi vam rad, kako da je vsem takim grevenge zavoljo njih razujzdanosti silno potreba, ako mislijo in želijo odpuščanja svojih grehov kdaj zadobiti. Le resnična grevenga so vrata, skoz ktere da smejo k svojemu nebeškemu Očetu priti, od ktereга so se s svojimi pregrehami ločili; zakaj brez grevenge še ni in ne bo Bog nikdar, nikoli nobenemu grehov odpustil. Tudi sv. pismo nam na več krajih pove, kako da nam je grevenga za odpuščanje grehov čez vse potrebna. „Zapustite vendar svoje pregrešne pota, kliče Gospod Bog po prerokih k Izraelcom, spreobrnite se k meni, in jaz se bom k vam obrnil. Zastonj kažete spokorne dela nad seboj, svojo glavo s pepelom potrošate; ne svojih oblačil, ampak svoje serca, serca je treba tergati, ako hočete milosti zadobiti.“ S tim hoče Gospod Bog toliko reči: Zastonj o grešnik! hodiš ti k spovedi, zastonj te spovednik grehov odvezuje; zastonj se postiš, pokoro delaš, če tvoje serce poboljšano ni, če ti žal ni, da si s svojimi pregrehami tako dobrotljivega Boga žalil. Pač marsikteri bi imel prav za prav jokati in moliti: O moj Bog vsi storjeni grehi so mi iz serca žal, ker sem ž njimi tebe svojega preljubzenivega Boga neskončno svetost in dobroto, ki te iz serca ljubim, razžalil. Trdno sklenem s tvojo gnado svoje življenje poboljšati, in raji vse, še clo smert preterpeti, kakor pa tebe svojega Boga, neskončno svetost in dobroto, še kdaj s kakim grehom žaliti. Daj mi gnado ta moj sklep spolniti! Tega te prosim po neskončnem zasluženju tvojega božjega sina Gospoda našega, Jezusa Kristusa!

Kakšna pa mora biti leta tako potrebna grevenga?

a) Serčna ali notrajna, ne samo na jeziku ali v besedah, ne samo v solzah ali joku. Dobro so tudi te zunajne znamenja, posebno če je grešnik očitno grešil, naj tudi očitno kaže, da mu je žal, da je s svojimi grehi tako dobrotljivega Boga žalil; vendar bi bile brez notrajne grevenge le hinavske

laži, ki so pred Bogom gnjusoba. Da grevenga mora serčna biti, bote sami spoznali, če pomislite, da vsi grehi iz serca pridejo. Serce je korenina, iz ktere hudobije in vse nerodnosti poganjajo in rastejo. Zato je večni Gospod Bog Judom tako ostro zapovedaval: „Raztergajte svoje serca, in ne svojih oblačil. Bogu dopadljiv dar je žalosti polno serce. Potertega in zgrevanega serca ti, o Gospod! ne boš nikoli zaverge!“

b) Čeznatorna, ki jo sv. Duh človeku vlije, da mu je zato nar bolj žal, da je grešil, ker je tako dobrotljivega Boga razžalil, in večno življenje zgubil. Lep zgled take čeznatorne grevenge imamo nad sv. Pavlo, imenitno Rimsko gospo, od ktere sv. Hieronim pripoveduje, da je tudi zavoljo majhnih, odpustljivih grehov pogosto tako milo jokala, da se je bilo bati, da bi ne oslepela. Cele noči je v molitvi prečula, in ko jo je zaspanec le premagal, je svoj oster pas pokore na zemljo razgernila, ter na njem nekoliko se počila. Ko so jo svarili, da naj vendar svojemu obrazu prizanaša, jim je odgovorila: „Prav mi je, da se moje lica bledé, ker sem jih svoje dni lepotičila; prav mi je, da svoje telo strahujem, ker sem ga svoje dni mehkužila; potrebno mi je, da jokam, ker sem se nekdam po dobrih voljah pregrešno smejala. Rašovnik naj nadomesti tančico pa drugo obleko, ki sem jo popred nosila. Popred sem si prizadevala možu in svetu dopasti, zdaj pa le Jezusu dopasti želim.“

c) Sploh ali čez vse grehe; ker vsak greh Boga žali. Tudi zavoljo majhnih odpustljivih grehov nam je žalovati, ker tudi oni Boga žalijo, in če ravno gnade božje ne odzamejo, jo nam pa pomanjšujejo; in če nam ravno duše ne umorijo, jo pa v duhovskem življenju oslabé, da lahko oslabi in zboli; in če ravno nas v pekel ne pahnejo, nam pa vice odpró, iz katerih ne pojdemo, dokler zadni venar plačan ne bo. Kdor se majhnih grehov ne varje, bo kmalo v velike zabredel.

d) Nar večja. Ko je človeku bolj žal, ker je Boga razžalil, kakor pa, ko bi bil nar lepšo in dopadljivo reč zgubil. Nar več vreden je Bog, on neskončna dobrota in lepota; Boga zavolja greha zgubiti, bi imelo nam nar bolj žal biti; ako ne, ga ne ljubimo čez vse. To je tvoj Bog, kar nar

raji imaš, kdor pa Boga zgubi, tudi vse drugo zgubi, ker nam le on vse dobro daja.

S k l e p.

Dragi moji poslušavci! vadite se v ti grevengi, ki vam sem jo ravno razlagal, koliko da ona pred Bogom velja, bote živo spoznali iz tele prigodbe!

Za cesarja Mavricija je živel na Jutrovem strašen razbojnik, drugim poglavar, ki so vse ceste in steze po Traciji v hudih strahih imeli, in nobena oblast jim ni bila kos. Ta poglavar razbojnikov se spreoberne, pride pred cesarja, pove vse hudobije, ter jih milo obžaluje. Cesar vidi njegovo veliko žalost, mu odpusti in prizanese. Kmalo potem mož zboli in pride v bolnišnico, pa čuti, da se mu bliža poslednja ura njegova. Pokliče tedaj spovednika, da ga za smert previdijo. Z Bogom previden in spravljen začne jokati in klicati v milost božjo, rekoč: „Poglej usmiljeni Jezus! ne prosim te kaj novega, le to me usliši, kar si veliko drugim skazal. Bodi milostljiv, kakor si bil mojemu tovaršu na križu, in sprejmi me, kakor si delavce plačal, ki so le eno uro v vinogradu tvojem delali. Moja poslednja ura se bliža, dodeli mi toraj toliko milosti, da s svojimi solzami moje pregrehe omijem!“ Tako je molil dolgo časa, in si rutico solze brisal, ki so se mu vtrinjale po licu. Zdravnik ga je zvesto poslušal, ki je zraven njega v drugi izbi ležal, in čul, kar razbojnik nič vedel ni. Med tim zdravnik zaspil, in po noči se mu sanjati začne. Vidil je vago, ki je zlato skledico imela, kako da je iz oblakov priplavala, in nad posteljo razbojnika ostala. Kar naglo prileti tropa sovražnih pošast iz pekla, in veliko pisem, na katerih so bili zapisani grehi razbojnikov, v eno skledico položi. Pri drugi skledici stojita žalostno dva mladenčca belo oblečena, ter se milo gledata, ko vidita, kako da pisma sovražnikov globoko vlečejo. Djal je prvi drugemu: Nimava kaj na drugo skledico položiti, da bi toliko hudobij potegnili? Še le nekoliko tednov je, kar je ta mož jamo razbojnikov zapustil. Že se sovražniki veselijo, kar mladeneč tovaršu reče. Oba stopita k postelji, eden najde rutico vročih solz mokro, ki

je umirajočemu na očeh ležala, jo veselo vzdigne, in svojemu tovaršu da rekoč: To le ni scer veliko, vendar nekoliko. Poskusiva jo na vago položiti, in usmiljenje Gospodovo na verh, morebiti da bo potegnila? Položila sta rutico spokorjenih solz polno v prazno skledico, in glej, hitro pisma sovražnikov kviško potegne, da se razkadijo, ko mak. Hvaljen bodi neskončno usmiljeni Bog, duša je najna! Tako reče eden mladenčev, ki dušo veselo s seboj vzameta; sovražniki pa togotni zbežijo. Zdravnik se zbudi, in ko k bolniku pogleda, ga najde že mertvega; toda bil je gorek in rutica od jokanja še mokra mu je na očeh ležala. Tudi so mu sosedje pravili, kako da je ranjki do zadnjega zdihleja svoje hudobije milo objokoval, ter je v spokorni molitvi svoje življenje sklenil. Zdravnik je pa solzno rutico ohranil, in jo pogosto umirajočim kazal v znamenje, koliko da prava grevenga pri Bogu velja. „Bogu dopadljiv dar je žalosti polen duh; zgrevanega potertega serca o Bog! nikoli zaverigel ne boš.“ Amen.

VI. Pridiga za drugo postno nedeljo.

(Od terdnega sklepa.)

„Zgubljeni sin je sklenil rekoč: Vzdignil se bom, ter pojdem k svojem očetu.“
Luk. 15, 18.

V v o d

Hud boj se jame v sercu grešnikovem napravljati, ki se v resnici spreobrniti misli. Živo ga nam sv. Avgustin popisuje, kajti sam ga je bil skusil. Bilo mi je, pravi, kakor človeku, ki bi rad ustal, pa preveč zaspan spet zadremlje. Ti si me klical, o Bog! in si djal: Ustani, in Kristus te bo razsvetil; jaz sem pa tebi le zaspano odgovoril: „Zdaj, zdaj tu sem že; le malo naj še zadremljem. To: Zdaj, zdaj pa je dolgo terpelo in ni hotlo priti. Bil sem nekako zvezan v železju svoje spačene volje, v katero me je hudi sovražnik zakoval; zakaj iz hude volje priraste huda strast, iz hude strasti huda navada in iz hude navade železna srajca. Te so verige pregrešnega železja, v katerem grešnik hudo zakovan teči. Moje stare prijateljice prevzetnost in posvetnost ste me mudile rekoč: Kaj boš mar naju zapustil? Ne boš storil

tega, ne unega več? Ali boš mogel tak biti? Po drugi strani sem bil pri volji tebi, o Bog služiti. V ti svoji volji sem vidil pred seboj toliko sv. mladenčev in devic, mož in žen, ter sem djal: So zamogli ti in te, Avguštín! zakaj bi pa ti ne? Tako sem nosil dvojno voljo starega in novega človeka, pregrešnega in duhovskega. Tako se vojskujeta duh in meso. V ti vojski med duhom in telesom, med gnado in pregrešno razvado ustane v njegovem sercu tako rekoč hud vihar, in potem so ga kakor močen dež mile solze polile. Pod neko figovo drevo se vsede rekoč: Kako dolgo bom še, o Gospod! odlagal na jutre, na jutre? Zakaj ne dokončam že danes, zakaj ne ravno to uro svojega nesramnega življenja? Prosim te, pozabi moje hudobije, katerih veliko teó čútim.“ Milo joka in zdihuje. V ti žalosti kar zasliši glas: Vzemi in beri! vzemi in beri! Ogleda se in sv. pismo vidi, ga odpre, ter bere tele besede sv. Pavla: „Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevošljivosti.“ Razsvetilo se je moji duši, pravi sv. Avguštín, znotrajni boj je nehal, mirno je bilo moje serce in premenjeno. Pri tej priči sklene Avguštín pregrešno življenje popustiti, in se ves k Bogu podati. Poglejte njegovo naprejšetje ali terdni sklep! Od njega danes govoriti je moja volja. Jezus! bodi pri nas, in podpiraj nas!

R a z l a g a.

Kakor Avguštínu, se je godilo tudi našemu zgubljenemu sinu, ki se ravno danes na pot proti svojemu očetu domu napravlja. Hudobni duh, on sovražnik vsega dobrega se mu ustopi nasproti ter začne: Kaj, k svojemu očetu misliš iti? pogledjte ga neumneža! kako se smeš prederzniti pred obličje tistega stopiti, proti kteremu si se popred tako prevzetno obnašal, ter ga žalil in nehvaležno zapustil? Kako te more tvoj oče sprejeti, ker si mu ti toliko žalosti in skerbi napravil? Pred nosom ti mora jezno vrata zapreti rekoč: Koder si se dozdej vlačil, se pa še odzdej potepaj. Ali zgrevani sin temu zapeljevanju odgovori: Res veliko je mojih hudobij, ali ljubezen mojega očeta je še večja, on ne bo gledal, kako in kolikokrat da sem ga žalil, ampak gledal bo na moje britke solze, na zgrevano, poboljšano serce in na svojega otroka, ki ga bo ves objokan in drugačen pred njegovimi

nogami na kolenih milo odpuščanja prosil. No naj bo, mu hudobni duh odgovori, oče te morebiti res prevzame, ali se pa nič ne bojiš, ker te bo zdaj tako grozno hudo imel? Pri vsaki nar manjši reči bo le šiba pela, še lepega pogleda od njega vidil ne boš; in ti, ki si tako mehke poslave in le dobrega vaje, kako boš mogel vse to prenašati? In od drugih ljudi, od svojih sedajnih bratov in tovaršev, kaj vsega ne boš imel preslišati? Kako bojo s perstom na te kazali, ko boš pred očetom na kolenih ves razcapan in objokan klečal, in ga odpuščanja prosil? Ali skesan sin mu odgovori: vsem kaznim, vsem britkostim se rad podveržem, da le usmiljenja in ljubezni pri svojem očetu najdem. Naj me krega ali tepe, z voljo, v duhu pokore vse poterpim, da ga le malo potolažim. In slepi tovarši naj z menoj počnó, ali od mene govore, kar in kolikorkoli hočejo, jaz bom vendar obilno vesel, in čez vse srečen, ako le pri nogah mojega Očeta klečati smem, in da me s svojim usmiljenim očesom prijazno pogleda. Še ga hudobni duh ne more zapustiti, prav za živo ga prime, ter pravi: Ti terdovratnež! tako vendar le hočeš po sili k svojemu očetu nazaj? pomisli, pomisli dolgo in težavno pot; prevdari malo, če še kaj moreš, kako da si od svoje strasti, razujzdanega življenja in velike lakote ves oslavljen, da si že bolj merliču, kakor pa krepkemu mladenču podoben, in se hočeš na tako ternjevo pot vzdigniti? Pomisli, čez kakšne hribe in doline se boš moral le plaziti? Čez globoke, dereče vode bresti, po ternjevih, ozkih, bodečih stezah plezati? Bos si, ter brez čevljev po ostrem, vročem pesku hoditi, kako te bo kamnje v nogo prebadalo, kako smeš upati, da boš to vročino prestal? Poglej, ali bi mar ne bilo boljši, da bi še en čas v ti deželi ostal, saj bo lakota kmalo jenjala. Vse bo jelo cveteti in se veseliti; tvoji tovarši te bojo skerbno iskali, da bi spet veseli in dobre volje bili, vriskali, prepevali in skupaj plesali. Čemu si želiš doma zmiraj pod šibo biti, in za pečjo sedeti? Nikar ne hodi še domu mladeneč! nikar ne zapuščaj te lepe dežele! — Poberi se od mene, mu mladeneč zdaj serčno odgovori, kar sem si naprej vzel, to hočem izpeljati. Vzdigniti se hočem, in k svojemu očetu nazaj iti. Dolga bo res in težavna moja pot, pa iz ljubezni do svojega očeta jo hočem storiti; ljubezen pa ja vse prenese, vse poterpi. Hudo so me hudobiije in moje razujzdano življenje zdelale, vso moč in prijetno farbo mi je vzelo, ali

zadnje moči si hočem poiskati in jih poskusiti, morebiti bom vendar prilezel domu, če pa tudi med potjo obležim in umerjem, bom v grevengi in ljubezni šel iz tega sveta. Srečno, Bog te obvari! Nobene minute ne ostanem več pri tebi, nič več ne bom poslušal tvojega zapeljevanja in goljivih obljub. Kar sem si naprej vzel, hočem pri ti priči pričeti. Glejte tovarši njegovi! kakšen terden sklep je zgubljen sin imel, svoje pregrešno življenje poboljšati, k svojemu očetu nazaj iti, ga odpuščanja prositi, potlej ves drugači biti; ali ga vi ne bote nič posnemali; ali do tretje stopinje večne svoje sreče ne bote nikoli prestopili? — Angeli iz nebes ga z radostjo poslušajo, Marija se ga veseli, njegov patron mu serčnosti daje, sv. Duh mu besede na jezik poklada, ter ga lepo s svojo gnado podpira, ali ti grešnik se boš pa zmiraj po blatu ostudne pregrehe še valjal? ne boš nobenega veselja storil, nebeškim prebivavcom, ne potolažil žalostne matere sv. cerkve, ne se usmilil svoje neumerjoče duše? Če si grešil z zgubljenim sinom, in večkrat bil njegov tovarš, saj pa ž njim tudi ustati zamoreš, Jezus te bo s svojo gnado podpiral, Marija bo za te prosila, tvoj angelj varh ti bo serčnosti dajal, jaz pa z veseljem pravil, kako da naj se to zgodi, ali kakšno da mora tvoje naprejšetje biti?

1. Morebiti resnično, da ni le na jeziku, ampak tudi v sercu; Bogu se zlagati ne more in ne sme. Da se bo pa tudi vidilo, da je naprejšetje resnično, se moramo

a) hudim nagnjenjem močno vstavljati, ki so korenine drugih grehov. Iz serca izhajajo hude misli, uboji, prešestvo, kurbanje, tatvine, krive priče, preklinjevanja. b) Se bližnih priložnost in nevarnost, ki nas v greh napeljujejo, zvesto varovati in ogibati. Kdor nevarnost ljubi, bo v nevarnosti konec vzel. Bil je svoje dni razvajen žganjepivec, ki je pri spovedi obljubil, ne le samo žganja več pokusiti, ampak tudi brez potrebe v kerčmo ne iti, kjer žganje prodajajo in točijo. Res lepo naprejšetje, ali kaj, ker ni dosti resnično bilo. V štirih tednih spet k spovedi pride, in spovednik ga prav z veseljem pohvalijo, da se je pretečeno nedeljo tako zaderžal in čedno obnašal. Močno je to starega žganjepivca veselilo, in domu gredé do kerčme pride, reče: Lepo sem cele štiri tedne se zaderžal, in žganja, kar ne pokusil, to je plačila vredno. Bom šel, in en glažek ga popil.

Šel je, pa tudi se napil, in desetkrat hujši pijanec bil, kakor popred. In zastonj obetaš, o keršansko dekle! da greha nesramnosti storila ne boš, dokler svojemu prepovedanemu znanju slovesa ne daš, in se s svojim hudičevim služabnikom pogovarjati in pečati ne nehaš. Zato beži pred njim, kakor pred strupeno kačo, in zvesto ogibaje se slabih drušenj boš gotovo krono zmage svoje dosegla. c) Krivično blago nazaj dati, storjeno škodo poplačati; obrekovanje in opravljanje, s katerim je svojemu bližnemu na dobrem imenu in spoštenju škodoval, preklicati; pohujšanje, s katerim je morebiti marsiktero dušo umoril, z lepim zadržanjem in pobožnim življenjem popraviti. Morebiti je kateri iz med vas že zdavnej na poti poboljšanja in pokore, vendar si on zveličanja upati ne more, ker njegov sosed, tovarš, ki ga je bil ravno on pohujšal in v greh zapeljal, še zmiraj živi v tistih hudobijah, katerih se je od njega naučil. Treba je tudi za njega skerbeti, da bi stopil na pravo pot. Zato opominjaj, prosi; prosi druge, da ga bodo opominjevali; moli, posti se za njega, da bi mu dobrotljivi Bog usmiljenja skazal. d) Mora svojim sovražnikom odpustiti, in ž njimi prijaznost storiti. o) Dolžnost svojega stanu zvesto spolnovati. Oče in mati si morata skleniti na svoje otroke lepo gledati, in jih po keršansko rediti; gospodar in gospodinja svojo družino modro vladati, hlapec in dekla živino lepo oskerbljevati, in svoje dela zvesto opravljati. f) Vseh svojih grehov odkritoserčno se spovedati; pa tudi vse zvesto spolnovati, kar mu spovednik naročé: Svete zakramente, spovedi in sv. obhajila pogosto in vredno prejemati, pridige in kerš. nauke skerbno poslušati. To je resnično naprejevzetje. —

2. Naše naprejevzetje mora biti splohno ali čez vse grehe, ne samo obsegati smertnih in velikih, ampak tudi male grehe, ker tudi oni Boga žalijo in kmalo iz njih veliki zrastejo, posebno, če jih iz hudobnega serca storimo. Vendar vas moram opomniti, če bi kdo tako srečen bil, da bi mu današnja pridiga kaj k sercu šla in drugo pobožno življenje pričeti hotel, da naj popred pglavitni greh, s katerim Boga nar večkrat, nar hujše žali, iz svojega serca spravlja, in mu slovo dajati začne. Ko se enkrat pglavitni sovražnik naše duše premaga, bomo druge veliko lažej v sramoto pripravili. Ko bi hotli pa vse ob enem pomandrat, bi bile naše moči preveč razdeljene, in mi bi prezgodaj opešali.

Vsako leto naj se le en sam greh zatre, in le ena stopinja proti nebesom stori, bomo kmalo popolnoma.

3) Naše naprejšvzetje naj bo naglo pričeto. Ni dosti reči: bi rad, — tudi ne: želim, če bo mogoče; ampak jaz hočem z božjo pomočjo; naj velja, kar hoče, zgoditi se mora. Vzdigniti se hočem, in k svojemu očetu nazaj iti, je rekel zgubljeni sin, in ko je rekel, se je brez odloga tudi vzdignil. Savl sprosi od svoje ajdovske gosposke privoljenje, da je smel iti v Damask kristjane preganjat. Med potjo ga kar božjo vsegamogočnost iz konja verže, oslepi, in božji glas ga opominjati začne: „Savl, Savl! zakaj me preganjaš?“ Trepetaje Savl popraša: „Gospod! kaj pa hočeš, da storim?“ In Savl je pri ti priči ubogal, kar mu je Jezus vkažal. Tudi ti kristjan nikar ne odlašaj od dne do dne se k Gospodu spreobrniti; zakaj njegova jeza je nagla, in ob času maščevanja te bo razdjal. Koliko jih je zavoljo odlaganja svoje pokore v pekelskem breznu! Bog ti je, ako se poboljšaš, odpuščanja obljubil, ali juteršnega dne ti ni obljubil. Tvoje leta so že doštete, obilnost gnad, ki si jih zmiraj na ponudbo imel, na vago položene, in kaj bo, če jih nisi nič k dobremu, za svoje zveličanje obračal? Zato te opominja prerok: „Danes, ko Gospod vas ljubeznivo kliče, poslušajte prijazen njegov glas in nikar ne bodite terdovratnega serca. Išcite Gospoda, dokler ga še lahko najdete, kličite ga, dokler je blizo.“

4. Naj bo naše naprejšvzetje močno in stanovitno. Mi marsikaj radi obljublamo, pa raj še obljubo zabimo. Dans pravimo: Rajši tavžentkrat umreti, kakor Boga z enim samim grehom večno žaliti; jutre pa vse to zabimo, in rajši tavžentkrat grešimo, kakor bi enkrat iz prave ljubezni božje umerli, ker ni pravega stanovitnega sklepa poboljšati se. Naprejšvzetje so rade podobne semenu, ki je na skalo padlo, in ker ni moglo korenin pognati, ob času skušnjav omedli in posuši se; ali suhi slami, ki od začetka, ko se zažgè, močno zaferli in se lepo posveti, toda kmalo pogasne in mine. Boljši je polahkoma, po malem prihenjati, pričenjati, in zmiraj višje stopati, kakor pa se na enkrat hudo zagmati, potlej pa vse v nemar puščati. Ne tisti, ki srečno prične, ampak tisti, ki srečno konča, tisti bo zveličan. Vesel je bil za sv. Janeza glas, ki ga je slišal iz nebes: „Le stanoviten bodi do smerti in krono večnega življenja ti hočem dati.“ Pa

tega naprejevtja je malo pri nas! Dokler težki križ na naših ramah sloni, smo večidel pohlevni in krotki, dokler se britkosti in težave čez nas vsipljejo, sploh klaverno hodimo; dokler v postelji ležimo, in hude bolečine nas čimžajo, smo polni zlatih obljub, dobrih sklepov; ali komaj se prijazno solnce prikaže; komaj se dobro iz nevarne postelje spravimo, smo že spet taki, kakoršni smo bili in storjeni sklepi nam še v misel ne padejo. Tukaj vidim razujzdanega nečistnika v nevarni, smertni bolezni. Bližna smert se mu bere že na obrazu; večnost se mu odpera; bukve, da bo rajtengo dajal, so pripravljene in odperte. Duhovnik mu na serce govori, da naj se z Bogom spravi, v njegovo sv. voljo vda. Vse mu obeta, k vsemu je pripravljen, da bi mu Bog le še ljubo zdravje podelil. Res, kaj je pri Bogu nemogoče? V kratkem času bolnik nevarno postelj zapusti, in že je grešnik stari, ter ne porajta ne za duhovna, ne za Boga. Tamkej vidim navadnega grešnika, ki pred spovednikom kleči. Spovednik vidi, in je živo prepričan, da se hudobnež od svoje zadnje spovedi kar za las poboljšal še ni, ter še zmiraj v sovraštvu in jezi, v nesramnosti in krivici tiči. Zato mu pove, da mu sv. odveze podeliti ne more, dokler drug ne postane, in se poboljšal ne bo. Od sramote, če sv. odveze ne dobi, začne obetati za žive in mertve, da si le sveto odvezo prigoljfa, ali komaj je en teden pretekkel, je že vse obljube pozabil in lahkomisljeno svoje navadne pregrehe doprinaša. Sv. Krizostom take kristjane komedijantom ali igravcom primerja, ki se na gledišču vojskujejo, se pustijo smertno raniti, in kakor ubiti na tleh ležé, ko je pa komedija končana, naglo poskočijo in se tolikanj bolj veselé, kolikor bolj živo da so gledavce goljfali. Tako delajo sedajni kristjani, razujzdani grešniki s pokoro. Z besedo pri-segajo Bogu zvestobo in ljubezen, s sercom pa svetu služijo.

Sklep.

Grešniki mislijo, da goljfajo spovednika in Boga, ali oh, ne-umneži! golfajo sami sebe kakor Farao, egiptovski kralj. Neusmiljeno je stiskal ta hudobnež uboge izraelske ljudi; njih vpitje se je razlegalo do nebes. Bog pošlje Mojzesa k Faraonu, in mu podeli oblast palico v kačo, prah v same čerве, vodo v kri premeniti, in več drugih čudežev pričo Faraona storiti. Kralj se prestraši, obljubi Izraelsko ljudstvo speljati; pa se hitro spet

skesa. Bog pošlje angelja morije, in o polnoči pomerjejo po vsi deželi Egiptovski pervorojenci od kraljevega pervega sina do pervorojenca poslednjega najemnika. Kralj ves prestrašen zapove kar ponoči vsemu Izraelskemu ljudstvu spraviti se iz dežele. Pa še niso čez morje odšli, kar se Farao zopet skuja rekoč: Na noge! hitimo za njimi! Vidite slabo naprejevzetje njegovo! pogledjte pa tudi konec! Farao žene svojo vojsko za Izraelci, in jih ravno pri rudečem morju doteče. V strašni nevarnosti so; pred njimi morje, od desne in leve visoko skalovje, za njimi pa sovražnik. Mojzes udari na božje povelje na morje in morje se mu razdeli, da Izraelci po suhem skoz rudeče morje gredó. Tudi Farao s svojimi konjiki, vozniki in vojšaki za njimi plane; ali morje se zavezne, in vsa Farao-nova vojska potone. Pogledjte žalostni konec slabega naprejevzetja. Ravno tako se bomo tudi mi vtopili v morju pregrešnega sveta, ako svojega naprejevzetja zvesto ne deržimo. O usmiljeni Bog! ki si nam dal dobro hoteti, daj nam tudi dopolniti, kar smo sklenili! Amen.

Pridiga

pri zlati maši prečastnega gospoda infuliranega prošta in stolnega korarja Tomaža Moser-ja na 22. nedeljo po binkoštih v romarski cerkvi Device Marije na Žihpoljah; gov. Dr. Val. Milar, fajm. v Kotmarivasi.

(konec.)

Opominovanje.

3. Tako opominjajo tretjič vse pričujoče starše: „Dajte Bogu, kar je božjega“, — svoje otroke. V celem starem testamentu so otroci za poseben nebešk žegen spoznani bili, in nekteri starši so iz hvaležnosti, da jim je Bog otroke dal, svoje sine, komaj rojene, že Bogu darovali, kakor brumna Hana Samuela, Elizabeta svetega Janeza; in tako tudi mater božjo vidimo praznik Svečnico usmiljenega Jezusa v tempeljnu postaviti pred Gospoda; in tako je vseh staršev prva dolžnost, svojo mladino peljati k Bogu, njemu dati, kar je njegovega. Ja, keršanski starši! vaši otroci niso vaši, temuč božje blago, vam izročeni, da jih varujete; vi ste le namestniki

božji pri svoji družini, ste le vertnarji, kateri mlade drevesca vsajate, polivate, obrezujete, — gospodar tega verta pa je Bog, kteremu bote od svojega hiševanja odgovor dajali. — Prav lepo je tedaj od vas, da jim za kruh skerbite in oblačilo, zakaj, kdor za svoje hišne ne skerbi, tak je vero zatajil, — pravi sv. Pavl, in je hujši, kakor nevernik; prav lepo je, da svoje otroke k delu ravnate, zakaj kdor svojega sina na delo ne navaja, so že stari judi rekali, tak oče ga uči krasti.

Pa vendar je le eno samo čez vse potrebno, in kako hvalo bi vam enkrat vaši otroci vedeli, kader bi od vas znali cel svet zadobiti si, nikar pa zveličati svoje duše? Za to poslušajte tudi vi starši! kaj vam gospod prošt povejo: Dajte Bogu, kar je božjega, ravnajte svoje majhene že zgodaj proti nebesom! pri vsakem koscu kruha, kterega oče svojemu sinčku vrežeš, opomni ga tistega skerblljivega Očeta v nebesih, od kterega pride vsak dober dar; pri vsaki novi jopici, ktero mati svoji deklici napraviš, pravi jej od lepega oblačila bogaboječnosti, v katerem samem se človek Bogu dopade. — Cerkev, šola bi imele tiste mesta biti, v kterih svoje otroke naj rajši vidite, zakaj verjemite mi — pravijo Oni: Bogastvo samo velikokrat le spači človeka, in več ko stokrat sem vidil v svojem dolgem življenju, kako so otroci lepe dele hitro zapravili, za večne so jih pa lastni starši opravili. — „Dajte Bogu, kar je božjega“, najte vaše majhne priti h Kristusu, ne branite jim, ne dajajte jim slabih izgledov; strašno tam, kjer se sin od očeta prej kleti, kakor moliti, hči od matere prej ljudi obirati, kakor križ delati navadi? Kaj more tam cerkev, tam šola storiti, kjer otroci doma nič pridnega ne vidijo ne slišijo? verjemite mi: Veliko-, velikokrat sem doživel v svojem življenju, — pravijo oni, da so taki otroci, od svojih rednikov pohujšani, poznejši bili njih kervava šiba, sami sebi, svoji žlahti, sosesčini, deželi k poteži. —

Posebno pa gospod prošt na eno reč vas opominjajo, vi starši! kateri kaj zamorete in vaši sini imajo dobre glave, pa vas nikar le samo opominjajo, temoč vas prosijo v imenu Kristusovem: Dajte Bogu, kar je božjega, ravnajte jih k duhovnemu stanu! Šestnajst služabnikov v Gospodovem vinogradu jih je samo le od novega leta v naši škofiji že zamerlo,

le sedem novih je pristopilo, in za naprej bojo za mašnike posvečeni le štiri. Če bo temu taka, v kratkem nikogar ne bo več, kateri bi vas učil, za vas daritev svete maše obhajal, vas s sv. zakramenti prevedoval, tisti strašni čas dušne lakote bo prišel čez našo deželo, od ktere ga je že dolgo prerokvano bilo: Majhni vpijejo kruha, kruha, pa nikogar ni, da bi ga jim lomil! Dro je gotovo, da mlade ljudi ne mika stopiti v stan, v katerem ima človek skerb in odgovor za tavžent ali pa še več duš, in mora zraven še za vsakdanji kruh se pipati in skrbeti; pa, kader pomislimo na večno življenje, in kakšno plačilo je tam mašnikom pripravljeno, kader se spominjamo, da oni naj več storijo Bogu k časti in ljudem k zveličanju, in da so njih zaslužnja vsi deležni, kateri jim v ta stan pripomagajo, — se je čuditi, kako da si jih tako malo izvoli černo suknjo! Za to opominja sam Zveličar svoje verne: „Žetev je velika, delavcov pa je malo, prosite Gospoda, da delavcov pošlje v svojo žetev“; in za to prosijo gospod prošt vse zamožne starše v Kristusovem imenu: Dajte Bogu, kar je božjega, ravnajte svoje sine k duhovnemu stanu!

4. In šertič Oni opominjajo vse pričujoče svate: Dajte Bogu, kar je božjega. Oni to povejo vsem gospodarjem: Vaši podložni vam morajo kakor otroci biti, in to še ni dovolj, da vam delajo, temoč tudi na to imate gledati, da je njih zaderžanje pošteno, da se pri vaši hiši daje Bogu, kar je božjega. — Oni opominjajo vse služabne: Dajte Bogu, kar je božjega. Bog vas je postavil v vaš stan, Bog vam daje zdravja in moči za delo; delajte za to voljno in zvesto, nikar da bi vas ljudje hvalili, nikar le zavolj letnega plačila, temoč Bogu k časti, in česar ljudje vam ne morejo doplačati, poverne on vam. — Oni opominjajo bogate: Dajte Bogu, kar je božjega; vaše premoženje vam je od Boga posojeno, in njegovi siromaki so vaši priprošniki, kateri vam bojo skoz nebeške vrata pomagali, kader vse posvetno nič ne velja več. — Oni opominjajo borne: Dajte Bogu, kar je božjega, čast in hvalo tudi za pičli kosec kruha, ki si ga kervavo služite, tudi za vse britkosti, ktere vas obiščejo v vašem življenju; bo pa ločiti se od življenja lažejše, in sladko počivati, kader bo reven Lacar sedel v krilu Abrahamovem. — Oni opominjajo tudi svoje

duhovne zravenbrate: Dajte Bogu, kar je božjega; oni pravijo nam: Ako ravno morate gledati, kako vaša beseda med ternje in na terde skale pada, kako grešniki taki od vaših spovednic hodijo, kakoršni so prišli, brez vse grevence in pokore, kako so vaše ovčice vam za vaše prizadevanje nehvaležne; vendar ne henjajte oznanovati božje časti, milosti in pravice; s sovražniki božjega kraljestva se mora vojskovati vsak dušen pastir, in tudi jaz sem se veliko vojskoval ž njimi v svojem dolgem življenju; pa srečen tisti hlapec Kristusov, kateri sam sebi sme pričevali: Jaz sem svojo dolžnost storil, in srečni ste vi, moji brati! da le nekatere svojih ovčic večnega pogubljenja rešite in pripravite k Bogu, kar je božjega. — Oni opominjajo vse pričujoče: Dajte Bogu, kar je božjega, — vaše življenje, katero vam je Bog dal, katero je Bog do zdaj ohranil, katero bo vam spet vzel, kader bo njemu dopadlo, to življenje imate njemu darovati, da ga ljubite čez vse, in iz ljubezni do njega po njegovih zapovedih živite. —

In poslednjič se častljivi gospod prošt zahvalijo vsem pričujočim svatom, da ste od vseh krajev v takem velikem številu za njimi prišli v to sveto mesto; oni se priporočajo vašim molitvam, in v spomin na današnjo redko praznovanje vam podajo vsakemu en denar; pa veliko lepši denar, kakor je tisti bil, ktereга so po današnjem evangelju Farizeji Kristusu pokazali; denar vam oni ponudijo, kateri nikar le po celi zemlji, temoč celo večnost velja, ako ga za vred imate, in si k sercu vzamete, kar je na tem denarju pisanega. Na eni strani je podoba kralja čez vse kralje vtisnjena, na uni pa stoji opominovanje: Dajte Bogu, kar je božjega!

S k l e p.

In zdaj dopolnite, milostljivi gospod prošt! goreče želje svojega serca, in dajte pred vsemi temi pričami Bogu, kar je božjega: Čast in hvalo, da Vam je dal doživeti tega zlateга dnu! —

Dro niso več tiste priče, ktere so zdaj 50 let z vami stale v tej božji hiši, večidel one že v Gospodu počivajo, in tudi ta venec, kateri je tedaj kinčal vašo glavo, je že davno strohnел; pa tako vneti svetega veselja in pobožne gorečnosti,

kakor so rajni svatje Vašo prvo primicijo obhajali, hočemo danes svoje serce k nebesom povzdigniti, z Vami vred hvalo dati Bogu, in ga prositi, da bi Vas v svoji gnadi ohranil, in k Vaši častivredni starosti po svojem dopadenju še nektero leto priložil!

Zdihnite tudi Vi za nas pri Mariji, Vas ponižno prosimo, da bi nam vsem po tem revnem življenju pokazala Jezusa, in žegnajte nas v imenu Tistega, kateri je Vas tako očitno požegnal!

Kakor stari Simeon bote zdaj Jezusa vzeli v svoje roke; enkrat, kader pride po Vas s svojo nevsehljivo krono, bote lahko slovo vzeli od življenja in djali: Pusti Gospod! svojega hlapca v miru iti, moje oči so vidile tvoje zveličanje! Vi ste dali Bogu, kar je božjega, in Bog Vam bo dal, kar ste zaslužili v svojem dolgem, njemu darovanem življenju, vam dal bo samega sebe v večnem življenju! Amen.

Keršanski nauki.

XLII. Od zakramenta sv. poslednega olja

V v o d.

Jezus je pač ljubeznivi pastir naših duš. Veliko si prizadeva naše duše zveličati. Za vse naše potrebe, posebno za naše dušne potrebe tako ljubeznivo skerbi! Kader luč tega svetlá zagledamo, nas hitro v zakramentu sv. kersta za večno življenje prerodi. Kader nekoliko odrastemo in se v nevarni boj tega časnega življenja podamo, nas k temu vojskovanju zoper ta zapeljivi svet in druge sovražnike naših duš, nas k temu vojskovanju za nebeško kraljestvo tako ljubeznivo potrdi v zakramentu svete birme. Ako smo tako nesrečni, da v tem nevarnem boju vender pademo, svojo dušo globoko ranimo, lepo oblačilo gnade Božje zgubimo, nas pa ljubeznivi Jezus v zakramentu svete pokore zopet ozdravi. Da močnejši postanemo, nam je za našo dušo tako prečudno pokrepčanje pripravil. V zakramentu svetega rešnega

Prij. za cerkev.

Telesa nam svoje lastno, presveto Telo jesti, svojo lastno, presveto Kri piti da. Kdo zapopade to neizrečeno ljubezen, ki nam jo Jezus skažuje, ljubeznivo skerb, ki jo celo naše življenje za nas ima! — Alj glejte, ljubi kristjani! tudi s tem še Jezusova ljubezen pri koncu ni. Tudi za takrat, kader se nam sonce našega življenja proti večeru mika, kader nas nevarna bolezen pripelja že blizu temnih vrat neznane večnosti, kader se v nar večih dučnih in telesnih težavah in stizkah znajdemo, tudi za tajisti čas nam je mili Jezus tako ljubeznivo pomoč in pokrepčanje priskerbel. Postavil je zakrament sv. poslednega olja, ki pomaga revnim bolnikom zopet ozdraveti alj pa srečno se ločiti tega svetá. Zakrament poslednega olja je velika dobrota božja in za bolnike prečudna pomoč in tolažba. Zategadelj vam danes od tega zakramenta potrebno podučenje dati želim. Pokazal vam bom:

1. Kaj je zakrament poslednega olja — in kakó se deli;
2. Ktere gnade se v tem zakramentu zadobijo;
3. Kako se je treba k temu zakramentu pripravljati? —

Vsi si želimo ta zakrament enkrat vredno prejeti. Zatorej tudi potrebno podučenje od tega zakramenta zvesto poslušajte! —

Razlaga.

1. Sveto posledno olje je zakrament, v katerem bolnik po mazilenji s svetim oljem in po zapovedani mašnikovi molitvi gnado božjo k ozdravljenju duše, in ako mu je k zveličanju, tudi k ozdravljenju telesa zadobi. Vsak kristjan tedaj, ki je nevarno zbolel, naj skerb ima, da bo ta zakrament za časa in še pri dobri pameti prejel; ker mu je ta zakrament za dušo in truplo tako velika pomoč. K temu nas tudi sveti apostel Jakop tako lepo opominja, rekoč: „Je kdo med vami bolen, naj pošlje po cerkvene mašnike; oni naj molijo nad njim, in naj ga pomažejo z oljem v imenu Gospoda; in verna molitev bo bolnika ozdravila, in Gospod bo dal, da mu bo boljši, in ako je v grehah, mu bodo odpuščeni.“ Jak. 5, 14. 15. Zategadelj pa tudi dušni pastirji verne kristjane, kader nevarno

zbolijo, obiščejo in s svetimi zakramenti previdijo. In posledni pomoček večnega zveličanja, ki ga bolniku delijo, je zakrament sv. poslednega olja. Mašnik stopijo v hišo, v kateri bolnik leži, in rečejo: „Mir bodi tej hiši in vsem, kateri v njej prebivajo.“ Vsa jeza vsa razpertija in sovraštvo mora takrat nehati; mir božji mora v sercu tajistega biti, kateri se za srečno smert pripravlja in zakrament poslednega olja vredno prejeti želi. Mašnik poškropijo bolnika in vse pričujoče z žegnano vodo, rekoč! „Poškropi me o Gospod! z hizopom, da bom očiščen; operi me, da bodem bolj bel kakor sneg.“ To pomenja, kako mora bolnik za to skrbeti, da svojo vest vsega madeža, vsega greha očisti; zakaj le na tako vižo bo sveto posledno olje vredno prejel in za večno smert se prav pripravil. — Potem se moli očitna spoved in litanije vseh svetnikov; da bi takó bolnik najprej Boga prosil za odpuščanje svojih grehov, in tudi vse svetnike za priprošnjo pri usmiljenem Bogu, da bi zamogel po tem zakramentu poslednega olja ozdraveti na duši in tudi na truplu, ako bi bila božja volja takó. — Mašnik bolniku roke pokladajo, čez njega molijo in tri križe čez njega storijo v znamenje, da mu bo križ Jezusa Kristusa tajisti terdni škit, s katerim se bo lahko branil vsem sovražnikom svoje duše, pod katerim se mu pa tudi smerti bati treba ne bo. — Potem pomazilijo bolnika v podobi križa na obeh očesih, na ušesih, na ustih, na obeh rokah in na nogah. In med mazilenjem prosijo Boga, da bi mu vse milostljivo prizanesel, kar se je s temi počutki pregrešil. „Po tem svetem mazilenji, in po svojem naj milostljivšem usmiljenji naj ti Gospod odpusti, karkolj si se pregrešil s pogledom, poslušanjem — povohanjem, s pokusom in govorjenjem, z dotikanjem — z nogami in z vsem pregrešnim poželenjem;“ te besede mašnik mazilovaje bolnika molijo. — Pomazilenje s svetim oljem in zapovedana molitev so vidne znamenja tega zakramenta, in pomenjajo, da se takrat duši bolnika nevidne gnade delijo.

2. Zategadelj vam povedati hočem, katere posebne gnade bolnik v tem zakramentu prejme. Sveti apostel Jakob pravi: Mašniki naj molijo nad bolnikom in naj ga pomažejo z oljem v imenu Gospoda; in verna molitev bo bolnika ozdravila, in Gospod bo dal, da mu bo boljši, in ako je v grehih, mu bojo

odpuščeni.“ Iz teh besed svetega pisma lahko spoznamo da zakrament poslednega olja bolniku prinese za dušo in truplo veliko pomoč? Za dušo nam posledno olje posvečujočo gnado božjo pomnoži, in stori, da pred Bogom še bolj pravični, sveti in Njemu dopadljivi postanemo. Pa še več drugih posebnih gnad nam ta zakrament deli. Dodeli odpuščanje malih, odpustljivih grehov; pa tudi odpuščanje tajistih smertnih grehov, katerih se bolnik iz nezadolžene pozabljivosti ni spovedal. Ako se pa bolnik clo nič ne more spovedati, ako mu bolezen besedo vzame, naj le v sercu čez vse svoje grehe popolnoma grivengo obudi, in bo po zakramentu sv. poslednega olja odpuščanje vseh svojih grehov zadobil. Sv. posledno olje reši dušo hudih nastopkov greha in njegovih ostankov. Sveti Tridentinski cerkveni zbor nas to uči, ker pravi: „Dobrota tega zakramenta je gnada svetega Duha. Njegovo mazilo zbriše grehe, ki jih kdo še nad sebo ima, in ostanke grehov.“ Tudi potem, ko bolniku v zakramentu svete pokore grehi odpuščeni, še v njegovi duši ostane nekako nagnenje do greha, do hudega; njegovo serce je še zmirom nekoliko na ta svet in njegove dobrote navezano. Te hude nastopke greha in njegove ostanke sveto posledno olje čisto zbriše, dušo očisti, serce pa od tega sveta in njegovega tudi pripuščenege veselja odterga, loči in proti večnosti, proti Bogu oberne in Njegovi sveti volji ga popolnoma izroči. — Kader se človeško življenje svojemu koncu približuje, si pa tudi peklenski sovražnik na vso moč prizadeva, dušo človeško zmotiti, v greh zapeljati in pogubiti vekomaj. V tem zakramentu pa bolnik posebno moč zadobi, vsem zvižacem peklenškega duha serčno se zoperstavljati, vse njegove skušnjave srečno premagovati, kakor nas sveti Tridentinski cerkveni zbor uči, rekoč: „Sveto posledno olje polehča in poterdi dušo bolnika, ker v nji veliko zaupanje na božjo milost obudi; po tem pokrepčan bolnik težave in bolečine bolezní ložej prenaša, in se ložej zoperstavlja skušnjavam hudičevim.“ Vsaka stvar se smerti boji; tako tudi človek. Alj zakrament poslednega olja človeka tako pokrepča in sveti Duh ga potolaži, da se zavolj bližne smerti in sodbe preveč ne boji; da se toliko več v neskončno morje božje milosti čisto stopi in z velikim zaupanjem in dušnim veseljem svojemu Gospodu nasproti gre, ki ga bo k sebi zaklical in pripeljal

v sveto nebó. To so velike in posebne gnade, ki jih bolnik v tem zakramentu za svojo dušo zadobi. Pa tudi za truplo se ta gnada zadobi, da bolnik svoje bolečine in težave ložej prenaša, svojo bolezen bolj poterpežljivo prestatí zamore; da pa tudi večkrat na truplu čisto ozdravi, ako ozdravljenje človeku služi k večnemu zveličanju. Ako mu pa zdravje k zveličanju ne služi, kar Bog po svoji vsegavednosti narbolj vé, pa v Gospodu veselo umerje, tek svojega življenja srečno dokonča. — Velike so tedej gnade in dobrote, ki jih v tem zakramentu neskončno usmiljeni Bog bolniku deli. —

3. Hočem vam pa tudi še pokazati, kako se bolnik k temu zakramentu pripravljati mora, ako ga hoče vredno prejeti in omenjenih gnad in milosti deležen postati želi. Potreba je k temu zakramentu dalnega in pa bližnega pripravljenja. Dalno pripravljenje v tem obstoji, da človek že v svojih zdravih dnevih večkrat misli na svojo smertno uro; da tedaj zmirom v božjem strahu in pravi pokori živi; kakor nas že Božji Duh k temu opominja, rekoč: „Spomni se svojega Stvarnika v dnevih svoje mladosti, poprej ko tedaj čas britkosti pride in se leta približajo, od katerih reči moraš: Leté mi ne dopadajo.“ Pridg. 12, 1. Nevarno je, pokoro odlagati do smertno ure. Kdor celo svoje življenje hudobno živi in greha tako dolgo ne zapusti, dokler da ga greh sam zapusti, taistemu na zadnje tudi sveti zakramenti nič ne pomagajo; ker jih brez pravega pripravljenja in po navadi le nevredno prejme. — Bližno pripravljenje k zakramentu poslednega olja pa v tem obstoji, da bolnik ravno poprej zakrament svete pokore in presvetega rešnega Telesa vredno prejme. Zakrament svetega poslednega olja je zakrament živih; kdor ga hoče vredno prejeti, mora že na svoji duši živ, to je v gnadi božji biti. Zatorej se mora svojih grehov čisto spovedati in spokoriti se, da se v stan posvečujoče gnade božje postavi. Le ako se spovedati mogoče ni, se mu grehi odpustijo, ako v svojem sercu popolnoma grivengo obudi in željo ima, se spovedati, ako bi mu le mogoče bilo. — Treba je pa tudi zakrament svetega rešnega Telesa vredno prejeti. To je tista popotnica za srečno pot v neznano večnost. „Vstani in jej, zakaj ti še imaš dolg pot“; tako je angel k preroku Eliju govoril, kader je skoz puščavo popotoval na goro Horeb. Ravno te besede veljajo tudi za vsakega

kristjana, posebno kader se na koncu tega časnega popotovanja znajde, in skoz temne, smertne vrata v veselo nebeško deželo srečno priti želi. Posebno tudi zategadelj, ker Jezus sam govori: „Kdor bo od tega kruha jedel, bo živel vekomaj.“ (Jan. 6, 59) Bolnik mora pa živo vero v Jezusa in Njegove nauke, terdno zaupanje v Njegovo neskončno zasluženje, gorečo ljubezen do Boga in pravo, keršansko ljubezen do svojega bližnega v sercu obuditi. Živo vero mora posebno imeti v prečudno moč tega svetega zakramenta, v to sveto mazilenje; zakaj le živa vera in terdno zaupanje je tudi tistim bolnikom pomagalo, katere je Jezus sam po besedah svetega evangelja tako prečudno ozdravil. Terdno zaupanje mora bolnik na božjo neskončno milost obuditi, po kateri ga ljubeznivi nebeški Oče vseh grehov in njegovih ostankov rešiti in tako v svoji gnadi v nebesa vzeti želi. — Obuditi mora preserčno ljubezen do Boga; goreče poželenje in veliko hrepenenje mora imeti po svojem Jezusu, katerega že skoraj in skoraj videti, od obličja do obličja gledati in vekomaj uživati si tako preserčno želi! — Mora se zadnič čisto v božjo sveto voljo zročiti. Bog je naš ljubeznivi Oče. Karkolj Njemu dopade, naj z nami stori. Saj dobro vemo, da, karkolj Bog stori, vse prav naredi. Toraj tudi bolnik tako naj govori: „Gospod! v tvojih rokah je zdravje in bolezen; v tvojih rokah je življenje in smert! Ti storiš s svojim hlapcom, kakor se Tebi dopade. Jaz sem pripravljen k vsemu, kakor je Tvoja sveta volja. Alj živim alj umerjem; Tvoja sveta volja se naj zgodi!“ —

S k l e p.

Po pravici Gospod Bog tako le govori: „Alj zamore mati svojega otroka pozabiti? In ko bi tudi ona pozabila njega, vonder pa jaz tebe posabil ne bom.“ Iz. 49, 15. Celo naše življenje on tako ljubeznivo za nas skerbi; pa tudi na zadnje v tisti strašni uri, ki nas v večnost kliče, nas ljubeznivi Bog zapustiti noče. Da bi vse srečno prestali, nam k temu v zakramentu poslednega olja vse potrebne gnade in pomoči deli. Oh zahvalimo ljubezni polnega Jezusa za Njegovo brezkončno milost, da je zakrament svetega poslednega olja postavil in za srečno končanje tega časnega popotovanja tako lepo tolažbo

tako prečudno pomoč nam zapustil. Že zdaj, dokler smo še zdravi in terdni, prosimo vsak dan Boga za to gnado, da bi enkrat, kader nam ura zadnikrat odbije, zakramente umirajočih, posebno tudi zakrament poslednega olja vredno prejeli in po takem svoje duše večno zveličali! Posebno dobro je, se v ta namen tudi sveči Barbari vsak dan priserčno in zaupljivo priporočati! Amen.

Listnica.

* Iz Celovca. Imamo pred seboj šematizem Kerške škofije za l. 1859. Kerška škofija šteje 239,865 katoličanov, 16,869 protestantov. Dehantij obsega 17; med njimi je 10 dehantij čisto nemških, 3 so čisto slovenske, 4 pa nemško-slovenske. Čisto slovenske so: Tinjska, Dolno- in Zgornjo-rožeška dehantija; namešane so pa: Celovska, Belaška, Kanalska in Dolnozilska dehantija. Krajev, ki imajo svojega dušnega pastirja, je 278, delavnih (efektivnih) duhovnikov 343, obnemoglih in penzioniranih 25; umerlo jih je minulega leta 20, iz semenišča za kaplane postavljeni so bili le samo štiri in ti sami Nemci. 38 kaplanij je praznih, bogoslovcov pa je vseh vkup 24, in scer v štertem letu so 4 in ti so vsi Nemci, v tretjem letu jih je 9, med temi so 4 Slovenci, v drugem l. jih je 7, med kterimi so 4 Slovenci, in v prvem l. so 4, in med njimi sta dva Slovenca. Menihi v Kerški škofiji so: Benediktinarji v Celovcu, kterih je 20 očetov in 5 klerikarjev; — kapucinarji v Celovcu, med njimi je 9 očetov in 4 so bratje; — servitarji v Kotičah, pa sta samo dva, v Lukavi jih je 5 očetov in 2 sta brata. Nune so pa sledeče: Uršulinarce v Celovcu, ktere štejejo 55 gosp in sester; — Elizabetinarce v Celovcu, ki štejejo 28 gosp in sester; Dominikanarce v Brežah, kterih je 11; — šolske sestre v št. Vidu, kjer so 3 in v Dolah, kjer jih je 5. —

Letošnji šematizem nas je tudi s tem razveselil, da zraven nemških imen stojijo tudi slovenske imena vseh far. Vsakega Slovenca nekako serčno veselje spreleti, ko zagleda, da tudi njegov jezik kaj velja; slovenski duhovniki bojo pa za to posebno hvaležni, ker pri oklicovanju zakonskih zaobljub se oklici iz ptujih far nazzanujejo po nemški, toraj so tudi imena krajev, kjer v zakon zaobljubljeni stanujejo, le po nemški napisane; nemških imen pa fajmošter svojim slovenskim poslušavcom pri oklicovanju imenovati ne smejo, ker so večjidel neznane. Tudi se zgodi, da včasih terdi Slovenci pridejo k svoji duhovski oblastniji, pa nemškega imena svoje fare po-

vedati ne vedó. Kako dobro in hvalevredno je toraj, da se je tudi to oskerbelo. Ja! dobro bi bilo, da bi se tudi od vseh podružnic, vasi in krajev nemšk in slovensk imenik napravil, (kakor je to visokoč. škofijstvo Budejoviško 7. januarja 1859 oskerbelo (glej Salzb. Kirchenblatt Nr. 4 d. J.)

* Ko nam je nemila smert pobrala našega preljubznivega in skerbnege šolskega svetovavca Simona Rudmaš-a, so po celi škofiji žalovali vsi priyatli šol in šolske mladine. „Očeta smo zgubili“, so zdihovali učitelji nemški in slovenski. In po pravici! Rudmaš so bili res mož po volji božji, mož, ki so živeli, bi rekel, dihali za svoj sveti poklic. Blagor in sreča učiteljev in šol jim je bila pri sercu; v ta namen so darovali vse, kar so imeli! To pričajo učitelji nemški in slovenski, šole nemške in slovenske, — Nemec ali Slovenec jim je bilo vse eno, dobri in pravični so bili vsem Nemcom in Slovencom. Rado se jim je očitalo, da vlečejo preveč na slovensko plat; ali tako kvasili so le tisti, ki cesarskih postav, ki so pravične Nemcom in Slovencom, ali poznali, ali pa za nje marali niso. Po tem toraj smo težko čakali slišati, kterege moža nam bojo presvetli cesar za novega šolskega svetovavca poslali.

Govorilo se je od terdih Nemcov, — pa svesti smo si bili, da naša visoka in pravična vlada za slovenske ljudske šole nikoli ne bo izvolila nemškega svetovavca in oglednika. Naša nada nas ni goljfala; imamo šolsk. svetovavca rojenega Slavjana, ki govori in piše lepo in gladko dalmatinski jezik, ki je našemu slovenskemu tako podoben, da ga še prosti kmet lahko razumi. Dr. Anton Pavišič so zdaj naš c. k. šolski svetovavec, in že jih imamo v Celovcu, — dobro došli, Bog jih sprimi. Te dni smo se jim poklonili in priporočevali Koroške šole. Slovenci! veselite se; rekli so, da bojo hodili po stopinjah rajnega Rudmaša in se zastran jezika ravnali zvesto in nepremakljivo po cesarskih postavah, — ne bojo deržali ne z Nemci ne s Slovenci, deržali bojo s postavami, „tako sem se obnašal, so pristavili, šest let v Dalmaciji, kjer stanujejo Talijani in Ilirci, tako se bom ravnal na Koroškem, kjer stanujejo Nemci in Slovenci, tako je volja presvitlega cesarja in visokih c. k. ministrov.“ Zatoraj še enkrat: Slovenci veselite se, kajti po postavah se bojo novi svetovavec ravnali, postave so nam tako pravične: Naš mili jezik slovenski ne bo terpel nobene krivice. Pervi nauk se bo začel v materskem jeziku, sčasoma in po stopinjah se bojo pa slovenski otroci tudi nemškega jezika učili in vadili; keršanski nauk se pa bo učil skoz in skoz tako, kakor se oznanuje božja beseda v cerkvi.

Naš novi šolski svetovavec so mlad gospod, visokoučen spisatelj v talijanskem in ilirskem jeziku, vsi ognjeni in navdušeni za šole, so prijazni, priljudni in ponižni, bojo toraj drug oče Koroškim učiteljem in šolam. Bog jih živi in ohrani nam zdrave in vesele! —

* Iz ovčje vasi. I. M. Popotovaje lani po talijanski deželi sem prišel k jezeru, katero se lago di Garda imenuje, 7 mil je dolgo in široko. Tam so lepi kraji, katerih nikoli pozabil ne bom. Bil sem na otoku Lechi, iz katerega se ne moreš nagledati lepega sveta; tukaj je tudi neka votlina, od ktere pravijo, da je tam sv. Bernard prebival in pokoro delal. Na otoku rastejo limone, pomaranče, olive, tudi cedre sem vidil. Na kraju jezera je mesto Riva, paradiž tiroljskih planin. Moje misli so bile obrnjene na mesto Trient, katero Talijan Trento bello imenuje. Rivo smo zapustili in se pet ur peljali in zagledali smo mesto, kjer je bil cerkveni zbor l. 1545—1563.

Mesto je res lepo, reka Eč teče skoz mesto, železna cesta se vleče memo mesta, vinska terta dobrega grozdja rodi; na eni strani so lepi hribi, na drugi lepa ravnina, kamur pogledaš, se razveseljuješ, in misliš prav ima Talijan, da to mesto — lepo mesto imenuje. Zjutraj sem šel v stolno cerkev. Cerkev je po gotiško zidana, ima veliko kuplo, in skoraj na sredi cerkve je velik oltar, pa nima nobene druge podobe, kakor en sam križ, okoli njega pa na vsaki strani 3 velike svečnike, oltar prost stoji, okoli in okoli ima stopnice, nad oltarjem je nebo, katero 4 stebri iz belo rudečega marmeljna deržijo. Raspelo, katero je bilo pri cerkvenem zboru, je v zakristiji in je iz belega marmeljna. Bile so ravno sv. meše. Ko je duhovnik k oltarju šel, je pred njim šel cerkveni služabnik v črnem talarju, 2 sveči v rokah, ktere je na svečnike nataknil in prižgal. Čudil sem se, ko sem po mestu gredé vidil na nekem stebri v neki ulici oznanilo: Messa alle 6½, per l' anima dei confratello Domenico Zenatti — oznanilo, da bo sv. meša za sobrata D. Z. ob 6½. Obiskal sem cerkev Sta. Maria Maggiore, kjer so bile posebne seje cerkvenega zbora, tam je neka velika podoba v olji namalana, v kateri se vidi, kako so v cerkvenem zboru sedeli. Tam se vidijo kardinali, nadškofi in škofi, katerih ne moreš sošteti; cerkveni učeniki, samostanski generali, opati in 8 poslancev. Poslanec Beneške republike je čisto v rudečem. Pred podobo je zagernilo, katero cerkveni služabnik preč potegne in na plačilo čaka.

Bil sem 4 oktobra v Vicenci, veliko ljudi je šlo v cerkev; obhajali so cesarjev god. Podal sem se v cerkev. Na levi strani sem vidil oficirje v stolih, na desni pa vradnike in višje duhovne. Na vsaki strani je bil en bogoslovec belo oblečen (ceremonijar), vsak je na svoji strani z roko znamenje dajal, kaj imajo storiti, ali imajo stati ali sedeti, ali klečati. Kar sem jaz pri takih mešah v Celovcu vidil, bi bil pa tudi posebno za oficirje tak ceremonijar potreben, da bi se Bog ne žalil in ljudje ne pohujševali. (Od tega bi bilo veliko pisati še zdaj. Vredn.)

Po agnus Dei je peljal ceremonijar subdiakona k generalu, subdiakon stopi pred generala, roke proti njemu povzdigne in kliče: Pax tecum, general se proti oberstu (nadpolkovniku) oberne, ga z obema rokama objame in pravi: Pax tecum. Tako gre po obeh straneh. Potem

pa ceremonijar pelje subdiakona, kateri ima kadilnico v rokah in vse oficirje in vradnike pokadi. — Še nekaj: Ko sem bil 10 let star, so me v Celovec v šolo peljali. Kar sem tedaj občutil, ne morem povedati. Prišel sem k neki gospi, ktera je že 6 šolarjev pod streho imela. Moja dobra mati so mojo majhno čistico nesli, v kateri sem svoje oblačilo in bukve imel. Gospi so me priporočevali, meni pa rekli: Priden bodi in bogaj, dobro se uči in rad žebraj. Te besede so mati vsakikrat ponavljali. Pač sreča za me, da sem imel tako skerbno mamkico in v Celovcu tako zvesto in pobožno gospo.

Pa ni vsak šolar tako srečen k taki pridni gospi priti, kakor je moja bila; ona nas je priganjala, da smo molili, lepo se obnašali in zvesto učili. Marsikteri šolar pride k ljudem, od katerih nič dobrega ne vidi in ne sliši, in če bi ga angel varh ne obvaroval, svojo časno in večno srečo bi zapravil. Naj bi učitelji posebno gledali na tiste hiše, v katerih dijaki prebivajo, in skerbno prašali in gledali, ali so pri poštenih ljudeh. Jaz mislim, velika sreča in potreba bi bila za dijake velika hiša, kjer bi jih predpostavljeni vedno pred očmi imeli; tam bi se vkup učili in molili. Staršem bi velika skerb bila odvzeta; kajti v velike zadrege pridejo, ko ne vejo, kam bi svoje otroke dali, da bi se pridno učili in se ne pokvarili. Potreben bi bil — Knaben-seminar — duhovna mladenšnica. Prijatelj, kaj ti misliš od tega?

Cerkveni novičar.

Iz Celovca. Blíža se spet sv. postni čas — čas, da bi se postili, bolj goreče molili, Jezusovo bitko terpljenje premišljevali, sv. velikonočno spoved zvesto opravili in tako prav po keršansko uživali velikonočnega veselja. Slišimo, da mislijo naš skerbni knezoškof v ta namen marsikaj novega v Celovcu vpeljati. Po stari navadi, ktero so častiti očetje jezuitarji blagega spomina pričeli, se tri poslednje dni v stolni (stari jezuitarski) cerkvi presveto rešnje Telo izpostavlja. Gre po celem mestu vesela novica, da bo zvečer vsak dan tudi pridiga v stolni cerkvi pred izpostavljenim presv. rešnjim Telesom, in ljudje si že vsi veseli šepetajo, da bojo svitli knezoškof sami tudi enkrat pridigali. Ko goljufni svet svoje mreže nastavlja in tako glasno kliče in vabi, dušni pastir, kteremu je mar za dušni blagor svojih ovčic, ne more in ne sme molčati. Celo mesto se že veseli dušnega veselja, ki so ga skerbni škof Valentin tri poslednje dni nevarnega pusta svojim vernim namenili. — Postni čas bo Celovčanom še drugega dušnega veselja prinesel. Govori se, da bo tiste svete dni, ko se pri veliki fari k časti čudopolne podobe s ternjem kronane svete glave prelepa svetkovina opravlja, vsakdan vsaj ena pridiga. Ljudi se nabere o tej priložnosti vselej sila veliko — gotovo bo seme božje besede padalo na rodovitno zemljo in rodilo obilno

dobrega sadu! Novih reči smemo toraj pričakovati in dobro znamnje je, da se sploh vse serčno veseli novih naprav. Že se nahajajo pobožne duše, ki že tudi sanjajo od prelepih „Šmarnic“ meseča maja, in terdijo, da so novi škof nek tudi volje, prelepe Šmarnice k časti rožne D. Marije že prihodnjo vigred na noge spraviti. Oh veselimo se in hvalimo Boga, da nam je dal toliko skerbnege in vnetega višjega pastirja! Nova vigred oživi gotovo tudi našo Kersko škofijo!

Oče nebeški pa svojega blagoslova temu svetemu početju gotovo odrekel ne bo; očitni in bi rekel čudovitni blagoslov se že zdaj kaže; poslal nam je pomoči, od ktere še pred nekaj dni sanjali nismo: Slavni očetje jezuitarji so kupili šent Andraško grajsino v Lavantinski dolini, bojo nek napravili noviciat za 80 novincov in 20 duhovnikov. Kolika pomoč za Kersko škofijo, kateri zavoljo duhovnikov tako pičlo hodi! Že enkrat v 16. stoletju so jezuitarji rešili skoraj celo Koroško nove lutrove vere, in tudi zdaj bojo gotovo krepko delali v težavnem nogradu Gospodovem. Tudi nekadaj so jih ljudje pisano gledali in še clo sovražili; — pa jezuitarji so zvesto spolnovali svoje dolžnosti, se malo marali, kaj neumneži in posvetnjaki čenčijo, in skoraj so si pridobili serca vseh ljudi po celem Koroškem, in clo deželski stanovi, njih nekadajni nar hujši nasprotniki, so jih skoraj visoko spoštovali, jih ljubili in radi prijateljsko jim pod ramo segali. Delajmo na polju cerkvenem z zjedinjenimi močmi: vse za čast božjo in večno zveličanje nam izročeni duš! —

* Iz Ljubljane. Svitli knez in škof Ljubljanski, Anton Alojz Wolf, so 7. den t. m. ob enej zjutraj umerli. Bolehati so začeli kmalo potem, ko so lani iz Dolenskega prišli, kjer so dve nove od Njih ustanovljene cerkvi blagoslovili; vendar, čeravno od dne do dne slabeji, so opravljali vse Svoje opravila do petka; v petek pa so tako onemogli, da so v saboto popoldne, ko so Jih častiti gospod pater Benvenut spovedali, s sv. zakramenti za umirajoče se previditi dali; v slovesni procesii so Jih šli prečastiti gosp. generalvikar obhajati; pa tudi takrat še niso bili v postelji. V nedeljo dopoldne pa Jih je mertud napadel in v pondeljek kmali po eni zjutraj so sklenili blago Svoje življenje v 77. letu Svoje starosti, leta 1804 za mašnika posvečeni, leta 1824 pa na škofji prestol povzdignjeni 24. škof ljubljanski. V četrtek ob osmih dopoldne je bil slovesni pogreb; pokopali so Jih svitli knez in veliki škof goriški gg. Andrej Gollmajer; nesli pa gospodje tehanti in fajmoštri skozi mesto v Šenklaško cerkev, kjer so bli položeni v nekadajno rako škofovsko pri žalostni materi Božji; v ta namen je bilo Njih truplo balzamovano. Prečastiti gosp. korar dr. Pogačar so v cerkvi imeli pogrebni govor.

Naj v miru počivajo! Umerli so sicer, vendar bojo v delih Svojih živel! —

* Iz Ljubljane. Visoko škofijstvo je razda'lo razspis, ki zadeva pohujšljive napise po medeninah, sladkorijah in enakih rečeh, ki se

po somnjih in cerkvenih shodih prodajajo. Taki napisi, ki so velikokrat prav nesramni in pohujšljivi, kazijo ljudi, posebno mladino. Gorje roki, ki take reči piše, pa tudi uni, ki jih prodaja. Pa kaj — so ljudje, katerim je za greh malo mar; zatoraj je dobro in potreba, da jih strahuje posvetna oblast in žandarmerija tudi. —

* — „Zgodnja Danica“ je priporočevala, da se Marijno zvonjenje zjutraj, opoldne in zvečer po vseh cerkvah h krati zvoní. Naj bolj naravno pa bo, pristavlja „Danica“, da se v tem vse druge mestne cerkve ravna po veliki ali glavni cerkvi, — zraven se pa naj pripusti in zapove Marijno zvonjenje vselej le takemu človeku, ki le toliko časa zvoní angelsko češčenje, da ga med tem lahko sam zložno in pobožno odmoli. — Res kaj pametno bi bilo, ako bi se to po vseh mestih tako uravnalo! —

* — „Novice“ pišejo: Zagotovo smo slišali, da na prošnjo prečastitega ljubljanskega škofijstva so učitelji ljudskih šol, naj imajo gotovo ali le začasno službo, vojaščine oproščeni; tudi pri nas na Koroškem je ravno kar prišla taka postava.

* Iz Gorice. Šematizem Goriške nadškofije leta 1859 kaže takole: V Goriški nadškofiji je 190.883 duš; duhovnikov je 404, med njimi je 23 redovnikov; cerkev je 373, med temi 64 farnih, 119 kuratnih, 5 samostanskih, ostale so podružnice. Bogoslovcev za vse 4 škofije je 63; zmed teh spada jih v goriško nadškofijo 33, v škofijo teržaško 12, v škof. poreško-poljsko 8, in v škof. Kerško (Veglia) 10; — v nadškofijski mladenšnici, ktera se je mesca novembra pričela, je 20 rejencov; umerlo je l. 1858 duhovnikov 8.

* Iz Tersta. Presviti cesar so poreško-poljskega škofa, preč. gospoda Jurja Dobrila, ker je sam za to prosil, in fajmoštra pri novem svetem Antonu, čast. gospoda Matija Galanta, za častna korarja teržaške škofije izvolili.

* Iz Berna. Kakor je znano, imajo Čehi na Moravskem družbo „Sv. Cirila in Metoda“, ktero izdaja dobre knjige. Leta 1858 jih je k tej družbi pristopilo 1290 novih udov; ta družba toraj šteje zdaj 8069 družnikov. Dohodki lanskega leta znašajo 19.389 fl. 28 kr. sr. in scer 15.838 fl. letnine in 3554 fl. 28 kr. obrestov. Družniki so l. 1858 prejeli sledeče knjige: „Zgodovine svetih mučencov izhodnih“, „životopis sv. Jana Kapistrana“, in kalender „Moravan.“

* Iz Senja. Prevzvišeni nadpastir Sejnsko-modruški, baron Mirko Ožegovič, je oskerbel, da se je že minulega leta seminšče za siromašne mladenče odperlo. Lani je za to prostorna hiša bila le najeta; letos pa se je posebna hiša v ta namen postavljena tako deleč popravila, da se je že 15 mladenčev prevzeti moglo. 40 mladenčev se je bilo oglasilo in pridjalo svedočebe, da so se prav dobro učili in čedno obnašali, to da vsi niso se mogli prevzeti. — Sliši se, da se bo še druga nova hiša postavila za šolske pripravnike, in vse to spet na neumorno prizadevanje prevzviš. gospoda škofa. — Ravno

ta že priletni škof je Dr. Venceslava Soiča za svojega vikarja in koadjutora sufragana si izvolil. 17. decembra je deržal sveti oče papež tajni konsistorij, in je imenovanega Dr. Venc. Soiča za škofa zjedinjene stolne cerkve beogradske in smederovačke proglasil. (Z. k. l.)

* Iz Novega sada v Banatu. „Serbski Dnevnik“ oznanuje na čelu svojem tole: 1. januarja (po našem 13.) preminul je v Bezdinu, na žalost veliko cele naše pravoslavne cerkve, kakor tudi vseh onih, ki so reke njegove verline in sposobnosti poznavali: Sergi Kačanski pravoslavni škof Karlstatski. Glas ta ranil nas je močno, pa ranil tudi bo mnoge naše sonarodnike; zlasti pa bo globoko ranil njegovo škofijo, za katero je bil še le pred nekterimi tedni za škofa izvoljen, in ktera ga je z veliko radostjo in oduševljenjem pričakovala. Za tako kratko vreme naša cerkev ni imela večjega dobička, pa tudi ne večje zgube. Za tako zgubo nam manjka besed, da bi jo dovoljno popisali.

* Iz Ternave na Slovaškem. Pervo adventno nedeljo je tudi pri nas družba rokodelskih pomagavcev v život stopila. Vreme je bilo neprijetno, vendar se je veliko družnikov sošlo v cerkvi sv. Miklavža. Po sv. meši so se podali družniki v družbinsko hišo, kjer sta jih visokč. c. k. poglavarni svetovavec Alojzi Vačka in mestni župan pričakovala. Veselje je narastlo do nar višje stopinje, ko se je prikazal tudi previsokoč. generalni vikar Jožef Durguth spremljevan od kanonika, prošta in fajmoštra Šmell-a. Visoč. generalni vikar je zbrane družnike prav po očetovsko nagovoril in serčno opominjal, lepo in pobožno se vesti.

Družtvo sv. Mohorja.

* Iz Žabnic F. F. Ne zamerite, da Vam pravila družtva Nepomučanskega tako dolgo ne pošiljam. Nisem jih poprej imel, toraj nisem mogel Vam jih poslati. Tukaj jih imate, iz českega prestavljene, rabite jih po svojem spoznanji. Iz njih vidite, da je Pražska konsistorija vodstvo tega družtva prevzela in da tedaj to družtvo terdo in močno podlago ima; daj Bog, da bi tudi naše slovensko družtvo tako pricvetelo!

Anton Hanikyř, jezuit in slednič pensionist v Čimusu v Budejovičkej škofiji, je vtemelitelj družtva: „Dédicvi svateho Jana Nepomuckeho“ (Dota sv. Joaneza Nepomučana). Leta 1829, ko se je stoletni spomin obhajal, da je bil sv. Janez med svetnike postavljen, si je predvzel v spomin te stoletnice vtemeljiti družtvo, katero bi koristne, podučne že vezane knjige v českem jeziku izdajalo. K temu koncu je naprosil visokovredno arcibiskupsko konsistorijo v Praze, da naj bi ona vodstvo tega družtva prevzela, in kot temelj in začetek 1000 gld. sr. položil in želel je, da naj bi to družtvo ime: „Dota sv. Janeza“ dobilo, in se ves narod v to družtvo povabil. Njegove želje je v konsistorija v Praze 9. novembra 1831 dopolnila, presviti cesar Franc I. je 26. oktobra 1833 pravila tega družtva poterdil; v življenje je pa družtvo šele leta 1835 stopilo.

Pravila tega društva so sledeče:

1. Društveni ud postane vsak, kdor društvu ali v dnarji pomaga, ali kdor knjige spisuje, ktere č. konsistorija za vredne spozna.
2. Kdor plača 100 gld. sr., postane sovtemelitelj društva.
3. Kdor (enkrat za vselej) da 40 gld. sr. postane ud I. razreda

"	"	"	20	"	"	II.
"	"	"	10	"	"	III.
4. Moralne osebe, kakor so kloštri, celi dekanati, srenje, šole, rodovine stopijo v društvo na vselej, ako dvakrat toliko plačajo,

v prvi razred	plačajo	80 gld.
v drugi	"	40 "
v tretji	"	20 "
5. Vsakemu udu nižjega razreda je privoljeno, v višji stopiti, ako toliko doplača; p. ud 3. razreda zamore stopiti v drugi, ako še 10 gld. doplača.
6. Kdor je v svoji slednji volji 100 gld. društvu zapustil, postane vtemeljitelj, in za njega se vsako leto ena sv. meša na grobu svetega Janeza bere.
7. Pisatelji, kteri svoje knjige društvu darujejo, postanejo po spoznanju prečastite konsistorije udi 1. 2. ali 3. razreda.
8. Kdor iz drugih jezikov knjige preklada, postane ud 3. razreda.
9. Vsi g. duhovni, kteri so udi tega društva, so dolžni, med osmico sv. Janeza eno sv. mešo za cesarski rod, in za vse žive in mertve ude tega društva darovati.

Pravice udov:

10. Vse knjige, ktere društvo izdaja, dobivajo zastonj:

a) vtemeljitelj	4	iztise,
b) ud I. razreda	3	"
c) " II. "	2	"
d) " III. "	1	"
11. Pisatelji, kteri društvu svoje knjige darujejo, dobijo 24 iztisov.

Razpošiljanje društvenih knjig.

12. Knjige se že vezane izdajejo. Na prvem listu vsake knjige je društveno znaminje, pa tudi cena, po kteri se knjige prodajajo, natisnjena.
 13. Vsak ud dobi en listič, na katerem se vse sprejete knjige zaznamnujejo.
 14. Knjige se na č. dekanate razpošiljajo in vsak ud svoje knjige od tod prejema.
- To društvo sv. Janeza se je zdaj v bratovščino spremenilo. Sv. Oče so 30. marca 1855 to društvo kot bratovščino spoznali, poterdili in vsem udom popolnoma odpustke podelili.

V slednjem listu „Prijatelja“ ste svoje misli zastran društva razodeli. Jaz rajtam, da bi naj bolje bilo, ako bi se naše društvo po pravilih „dedictvi sv. Janeza“ uravnalo. Ker se pa pri nas ne more toliko udov v društvo pričakovati, kakor jih je pri društvu sv. Janeza, bi bilo dobro, ako bi vsak ud vsaj 20 gld. v dnarjih na enkrat plačal, ali pa začasno vsako leto en goldinar. — Bog daj srečo in pomagaj Slovencom!!!

* Dalje so plačali čč. gg. za l. 1859. Anderijaš, Agreš, Bistriška šola, Comel, Cvitko Jož., Diviak Ant., Einšpieler Jan., Eržen Ign., Ferenc Ant., Farna buk, v Braslovč., Graber, Havzer Ferd., Jureš M., Jež, Kometer Jan., Kokic, Karba, Kulnik, Keber Ant., Kovačič Jož., Kaplenk, Kanceler, Kosterwein, Letnik, Likar Jan., Majhar, Milar And., Makoter, Mastnak, Muršec M., Oswald Ant., Ozmec, Pečovnik, Pernavsl, Pukšič, Povše, Petanjek, Polič, Stojan, Stranjšak Ant., Slanec, Sovič, Stermšek, Slov. srenja Radg., Slavinec, Stritar Jan., Stritar And., Šrol Fr., Šabot, Šlibar T., Savor, Torker, Udl, Wucela, Valentinič, Versič, Dr. Vogrin, Zamejc And., Zizej, Zupančič Jan., Žičkar.

Duhovske zadeve.

* Kerška škofija: Po sklepu presviti. knezoškofa so bili imenovani in povišani: Preč. g. Wizeling Jan. za predsednikovega namestnika in č. g. Funder Peter za pravega konzistorialnega svetovavca zraven pa tudi za svetovavca in referenta pri sodnji za zakonske reči; čč. gg. Khul Aloiz, č. g. Rečický Aloiz, Dr. Wilhelm Jan. za prave konzistorialne svetovavce; — č. g. Dr. Milar Val. in Einšpieler Andrej za knezoškofijska duhovna svetovavca. Č. g. Rabič Nik. je dobil Kotarče, č. g. Adolf Nepomucky; Brežsko kuracijo, č. g. Jož. Kasl pa kuracijo Svinec; Lex Gabr. pride za provizorja k sv. Urhu, č. g. Huber Aloiz za provid. kapl. v št. Paternion, č. g. Kahn Juri za mestnega kapl. v Sovodje, č. g. Pluh Maks. za kapl. v Požarnico. Umerl je č. g. Herker Tom, jubilirani in penz. fajmošter. R. I. P.!

* Ljubljanska škofija: Č. g. Jož. Germek je dobil faro Studeno, ker se je ondotni fajmošter g. Jak. Kušlan podal v pokoj; prestavljeni so čč. gg.: Šim. Rupnik za duh. namestnika v Zagorje, Jan. Vovk za kapl. v Leskovec, Štef. Peterlin pa za kapl. v Zagorje. Umerli so čč. gg.: And. Hafner, fajm. v Zagorji, Fr. Zörer, fajm. v Vinicah, Ant. Košir, lokalist v Javorji in Jož. Kanduč, kapl. v Leskovcu. R. I. P.!

* Teržaška škofija: Po odstopu v pokoj v. č. stolnega dekana gosp. Petra Aleša, ki so 30 let neutrudeno in v blagor duhovstva in šolstva dekanii intra in extra muros opravljali, so zvoljeni intra muros v. č. gosp. korar Jož. D' Andri; dekan in šolski nadglednik extra muros pa v. č. g. Jak. Koman, fajm. v Servoli; oba sta l. t. m. nastopila. Dalje so postavljeni in prestavljeni čč. gg.: Fel. Sikič, fajm. v Pirani; Jož. Bratulich, fajm. v Cepiču; Karl L. Hut, vodja, učenik in kat. v Kastvi; Jož. Princ iz Klanca v Klano za adm.; Mark. Andolšek z Berd v Klanc ekspoz.; Jan. Ferjan z Boruta v Krašico ekspoz.; Jan. Gergurina s Cepiča v Boruto ekspoz.; Mat. Suplina s Pazna v Vranje za farn. namest.; Jan. Šust, n. p., v Buzet duh. pom.; Ant. Nesič; n. p., v Gimino duh. pom.; Jož. Fonda, klerik, po izverš. bogosl. za učenika k solinskim šolam v Pirano.

* Lavantinska škofija: Prečastiti gosp. Jožef Rozman, korar stolne cerkve inl višji ogleda ljudskih šol, so prejeli nadfaro v Konjicah. — Gosp. Jož. Katič pride za namestnika v Roje (Rojach). — Gosp. Jožef Hajšek za kaplana v Vuzenice. — Umerl č. g. Jakob Dobravec, fajmošter v Rojah R. I. P.!

Pogovori vredništva.

G. T. F. v Zg. G. Trpta pride gotovo, pa zdaj ni bilo prostora; — G. J. M. na R. Dobite skoraj po Ljegliu svoj brev. — G. A. N. v Fr. Lepa hvala, le narejajte, od vas je vse lepo; — G. H. I. v Kr. Tukaj jih ni, tudi cene nisem mogel zvedeti; obrnite se v Ljublj.; G. F. I. K. v. N. R. Oh koliko veselje, da se vi spet zbudite; hvala za vse, kar ste poslali, več se pogovoriva pismeno; — G. I. B. v D. 1 fl. 27 kr. a. v. dobro za l. 1859; G. I. V. v K. Kaj mi je storiti, z Vašimi dopisi; že dolgo obetam, pa ni prostora, toraj ne morem biti mož beseda.

Iz Celovca. „Zgodnja Danica“ priporoča svojim terdo slovenskim bravcom same terdo nemške časopise, da bi si jih naročili za l. 1859. Mislimo, da so slovenski in slavlanski časopisi bolj vredni in potrebni, da si jih Slovenci neročujejo in tako domačo reč podpirajo. „Slov. Prijatelj“ priporočuje svojim čč. gg. naročnikom sledeče časopise, katerih imena so:

„Zgodnja Danica, ktera izhaja v Ljublani vsak mesec dvakrat na celi poli in ktero vreduje slavno znani gospod Luka Jeran res izverstno; velja 2 fl. 70 kr. avst. v.

„Novice“; teh povsod dobro znanih in serčno ljubljenih Novic ne bomo dolgo priporočevali; se hvalijo same; veljajo za celo leto po pošti 4 fl. 20 kr. aust. v.

„Glasnik slovenski“, ktereга izdaja in vreduje nevmorni in občno spoštovani gospod Anton Janežič; hvalimo Boga, da se lepoznanški in podučni list, ktereга tudi potrebujemo kakor cerkvenih časopisov in molitvenih bukvic, v keršansko-katoliškem duhu vreduje, in prosimo Boga, da bi takih časopisov vselej imeli in da ne pridejo časopisi, ki trosijo strupeno ljuliko. „Glasnik“ izhaja vsak mesec dvakrat na celi poli in velja po pošti zacelo leto 3 fl. 15 kr. a. v.

„Zagrebački katoliški list“, ki izhaja vsak teden enkrat na celi poli in velja po pošti 6 fl. 30 kr. a. v. Prinaša podučne v bogoslovске in cerkvene stvari segajoče sestavke in cerkvene novice; vse je pisano tako ognjeno, ginljivo in mično, da vsak broj težko pričakujemo. Jezik je scer ilirski, pa tako jasno in prosto pisan, da ga vsak le količkaj učen Slovenec lahko razumi.

„Blahovest“, ki izhaja v zlatnem Praze in velja za celo leto 4 fl. 20 kr. a. v., — „Hlas“, ki izhaja v Berni in stoji celo leto a. v., in „Cyril a Metod“, ki se izdaja v Budine vsak teden na celi poli in velja celoletno 4 fl. 60 kr. a. v., te tri časopise, ki so vsi res v pravem katoliškem duhu izverstno vredovani, serčno priporočujemo čč. gg. Slovencom, ki znajo česki ali pa so drage volje, se českega jezika po prav kratkočasnem in veselem potu naučiti.